

Antagning till högre utbildning höstterminen 2016

**Analys av antagningsomgångarna och trender i
antagningsstatistiken**

Antagning till högre utbildning höstterminen 2016

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

Universitets- och högskolerådet, september 2016.

Avdelningen för analys, främjande och tillträdesfrågor, Torbjörn Lindquist, Fredrik Lindström och Mattias Wickberg.

ISBN 978-91-7561-037-5

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se www.uhr.se.

Innehåll

Sammanfattning	4
Rapporten – en bild av antagningen ht 2016 och trender	6
Antagningsomgångarna ht 2015 och ht 2016	8
Färre sökande och antagna ht 2016.....	8
Fler program, men färre kurser erbjuds.....	11
Minskad konkurrens ht 2016	13
IK och MASTER – de internationella antagningsomgångarna	16
IK ht 2015 och ht 2016	16
MASTER ht 2015 och ht 2016.....	20
Konsekvens av anmälningsavgifter i IK och MASTER	23
Trender	29
Förändringar i antal individer ht 2008 – ht 2016	29
Sökande till utbildningar som leder till yrkesexamina	34
Förändringar i utbildningsutbudet ht 2008 – ht 2016.....	39
Ungas möjligheter att antas ht 2016	49
Ny gymnasieskola, ny betygsskala och ny urvalsgrupp.....	49
Meritvärdena ht 2016 jämfört med ht 2013 till ht 2015.....	50
Andel antagna till läkarutbildning	58
Sammanfattningsvis	60
Underlag	61
Bilaga 1: Definitioner av begrepp	62
Bilaga 2: Beskrivning av data som har analyserats	66

Sammanfattning

Färre sökande och antagna hösten 2016

Hösten 2016 var det färre både sökande och antagna än hösten 2015. Det var andra året i rad som det var färre sökande och den uppåtgående trenden mellan hösten 2008 och 2014 är bruten. Nedgången beror på färre yngre sökande vilket sannolikt har med den nuvarande goda konjunkturen att göra. Inför studiestarten höstterminen 2016 var det omkring 413 000 sökande till högskoleutbildning, tre procent färre än hösten 2015. Då antalet antagna minskat med endast en procent till drygt 237 000 har konkurrensen minskat något denna höst.

Tre av fem sökande är kvinnor, två av fem är män

Nedgången av sökande har inte påverkat könsfördelningen, kvinnorna utgör även denna höst drygt 60 procent och männen knappt 40 procent av de sökande, en fördelning som varit så gott som statisk under de senaste nio åren. Utbudet av kurser har minskat något, medan antalet program blivit något fler. Detta är några av de resultat som framkommer i denna rapport som syftar till att analysera utvecklingen i höstintagningsomgångarna av antalet sökande, antagna respektive reservplacerade på högskoleutbildningar.

Minskad konkurrens hösten 2016, men högst till program på grundnivå

Utvecklingen ser olika ut för olika utbildningar och antagningsomgångar, men sammantaget minskade konkurrensen om platserna något hösten 2016. Med konkurrens avses att det finns minst en reservplacerad sökande till en utbildning. Totalt sett var det konkurrens på 21 procent av de 18 900 utbildningar som erbjöds hösten 2016. Högst konkurrens var det till program på grundnivå - 57 procent hösten 2016, men bilden ser olika ut för olika program. Exempelvis var det konkurrens till samtliga läkarprogram, men till bara hälften av lärarprogrammen. Lägst konkurrens var det till kurser på avancerad nivå - 14 procent. Också här skiljer sig konkurrensbilden åt mellan kurser med olika ämnesinriktning, studietakt och undervisningsspråk.

Eftersom utbildningarna är olika stora och antalet sökande per utbildningsplats varierar kraftigt var konkurrenssituationen en annan utifrån de sökandes perspektiv. Totalt sett sökte 70 procent av de sökande i konkurrens. Hårdast konkurrens var det till program på grundnivå där 92 procent sökte i konkurrens. Lägst var den på kurser på avancerad nivå där 48 procent sökte i konkurrens.

Kraftig ökning av antalet betalande sökande i både IK och MASTER

De internationella antagningsomgångarna de senaste höstarna har fått fler sökande och antagna. Antalet sökande och antagna som är skyldiga att betala

anmälningsavgift¹ har ökat kraftigt det senaste året, särskilt sökande till internationella masterprogram som var 59 procent fler hösten 2016.

Antalet sökande till socionomprogram har ökat något

Av sex grupper av yrkesexamensprogram hade fem färre sökande hösten 2016. Det handlar om lärare, civilingenjörer, högskoleingenjörer, sjuksköterskor och läkare. Det var dock något fler sökande till socionomprogram. Däremot har antalet antagna ökat till lärare, civilingenjörer, sjuksköterskor och läkare, men minskat något för högskoleingenjörer och socionomer.

Unga sökandes chans att komma in på högmeritutbildningar ht 2016

Slutligen redovisas en analys av om unga sökande med gymnasieexamen (Gy-11) antagits i större utsträckning hösten 2016 än de gjorde hösten 2013-2015. De yngsta sökandes meritvärden hösten 2016 är ungefär desamma som hösten 2015, men deras möjligheter att antas till utbildningar till vilka det krävs höga meritvärden har ökat. Sannolikt har detta att göra med att gruppen sökande med gymnasieexamen växer kraftigt för varje år, och därmed tar en större andel av platserna i anspråk. Det förefaller därför som att den sänkande effekt Gy-11 haft på meritvärdena numera inte påverkar de yngre sökandes chanser att antas till högmeritutbildningar.

Exceptionell överrepresentation av antagna utan svenskt personnummer

Det är också tydligt att de utan svenskt personnummer antogs till utbildningar med mycket hög konkurrens i närmast extremt mycket högre utsträckning än sökande med svenskt personnummer, oavsett termin. En förklaring kan vara att sökande utan svenskt personnummer är få, men har väldigt höga betyg. Deras betyg meritvärderas dessutom i förhållande till den gamla fyrgradiga betygsskalan, vilket resulterar i att de får högre meritvärden än om meritvärderingen skett i förhållande till Gy-11:as sexgradiga betygsskala. UHR arbetar med att anpassa meritvärderingen av utländska betyg till Gy-11 och avser att införa dessa anpassningar till antagningen hösten 2017.

¹ Från och med hösten 2011 ska studenter som inte deltar i utbytesstudier och som kommer från länder utanför EU/EES och Schweiz betala både anmälnings- och studieavgifter för att studera i högskoleutbildning i Sverige.

Rapporten – en bild av antagningen ht 2016 och trender

Ett regeringsuppdrag

Denna rapport är resultatet av ett regeringsuppdrag i regleringsbrevet för Universitets- och högskolerådet avseende budgetåret 2016, som anger att myndigheten till Utbildningsdepartementet ska lämna en analys i fråga om utfallet av genomförd antagningsomgång höstterminen 2016.

Rapporten ger en sammanfattande bild av de nationella antagningsomgångarna höstterminen 2016. Det handlar om den antagningsomgång där utbildningarna främst ges på svenska (ht 2016) och de två mindre antagningsomgångarna där utbildningarna vanligen ges på engelska – internationella masterutbildningar (MASTER ht 2016) och internationella kurser (IK ht 2016). Rapporten presenterar även några trender i höstantagningarna under de senaste nio åren. Dessutom redovisas hur meritvärdena bland unga sökande från gymnasiet förändrats till några olika program, liksom hur deras chanser att bli antagna till dessa program förändrats mellan hösten 2013 och hösten 2016.

Syftet med den samlade beskrivningen av de tre antagningsomgångarna hösten 2016 är att redovisa aspekter av antagningsomgångarna som inte är möjliga att se vid de olika tillfällena under processens gång, vid tidpunkten för sista anmälningssdag och vid tidpunkten för första eller andra urvalet. En jämförelse görs med antagningsomgångarna hösten 2015. De underlag som refereras till i rapporten utgörs av de underlag som tidigare inlämnats till Utbildningsdepartementet (underlag 1–3). I underlagen redovisas utfallet av antagningsomgångar utifrån olika perspektiv vid varje givet tillfälle: generellt på individnivå och på utbildningsnivå, och mera detaljerat för vissa utvalda utbildningar som leder till yrkesexamen och för lärarutbildningarna särskilt detaljerat. Sökande redovisas även utifrån om de är skyldiga att betala anmelningsavgift eller inte.

Trender under de senaste nio åren

Genom att följa utvecklingen under en längre tidsperiod går det att se effekter av förändringar i tillträdesregler och andra förändringar som ägt rum under denna tid. Det kan till exempel handla om att intresset för olika utbildningar förändrats.

Under en antagningsomgång förändras det ursprungliga antalet kurser och program som erbjuds. Några kurser och program ställs in och andra kommer till. Möjligheten till efteranmälan, så kallade sena anmälningar, gör att antalet

sökande ökar mellan sista anmälningdag, första och andra urvalet. De redovisningar som görs i rapporten sträcker sig fram till och med det andra urvalet. Ytterligare förändringar kan ske efter det då efterantagning kan göras av respektive lärosäte om de har studieplatser som inte är tillsatta. Den informationen ingår inte här.

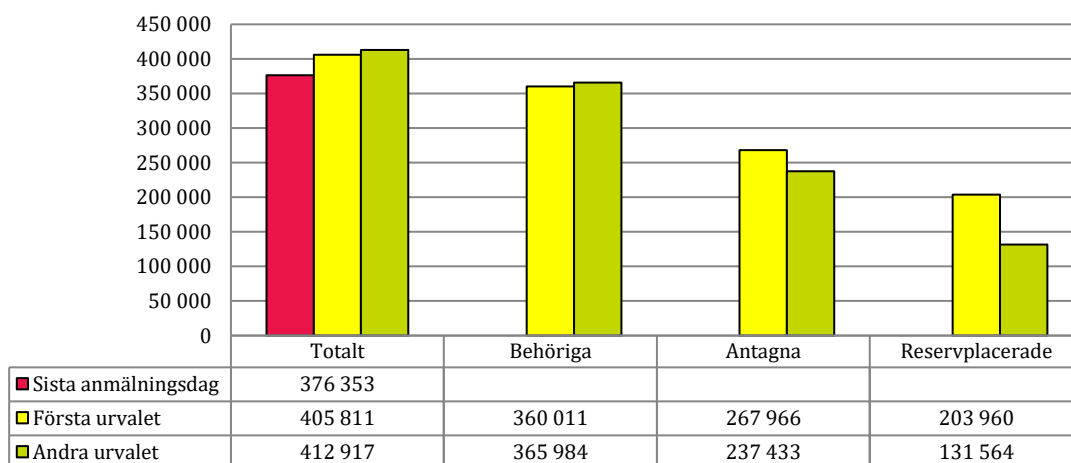
I bilaga 1 definieras begrepp som är vanligt förekommande i redovisningar av antagningsstatistik. En särskild beskrivning av den statistik som analyserats i rapporten och av hur den tagits ut ur antagningssystemet finns i bilaga 2 till denna rapport.

Antagningsomgångarna ht 2015 och ht 2016

I det här avsnittet presenteras förändringar när det gäller antalet individer - unika individer, inte det totala antalet anmälningar som lämnats in – och antalet kurser och program. Sena anmälningar är inkluderade här.

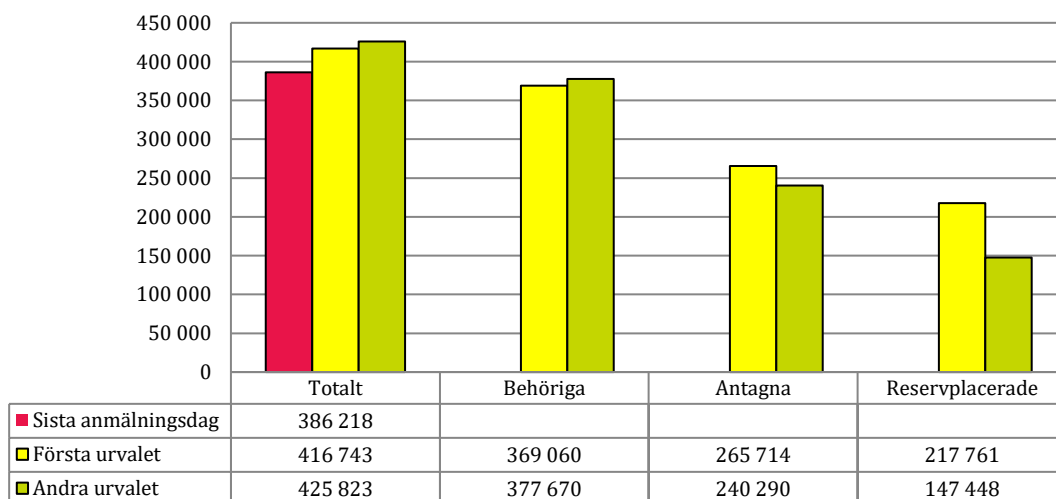
Färre sökande och antagna ht 2016

Figur 1. Förändring mellan sista anmälningdag, första och andra urvalet ht 2016, antal sökande.

Data innehåller inte inställda utbildningar.

Figur 2. Förändring mellan sista anmälningdag, första och andra urvalet ht 2015, antal sökande.

Data innehåller inte inställda utbildningar.

Av figur 1 och 2 framgår det tydligt att det totala antalet sökande succesivt ökar mellan sista anmälningdag, och första och andra urvalet, något som sker genom sena anmälningar. Det är likaså genom sena anmälningar som antalet behöriga sökande ökar från första till andra urvalet både ht 2015 och ht 2016. Ett lika tydligt mönster är att antalet antagna och reservplacerade minskar i antal mellan första och andra urvalet, både ht 2015 och ht 2016.

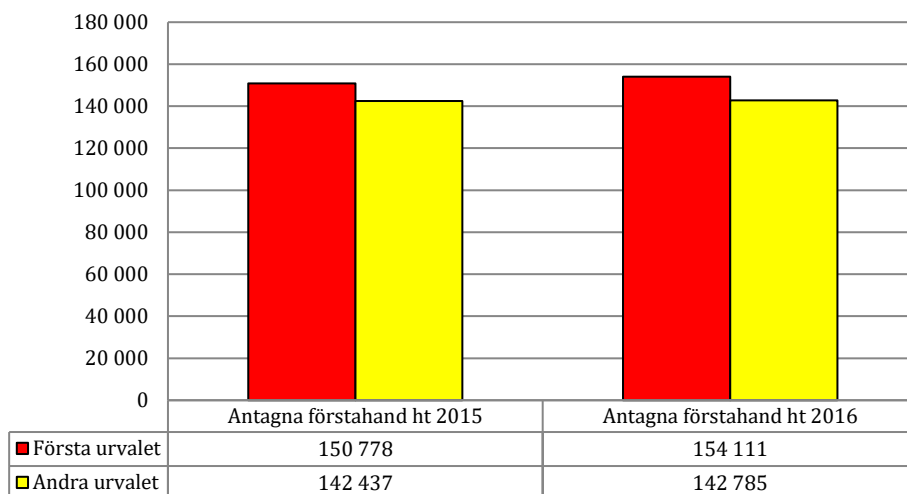
Att antalet antagna minskar mellan första och andra urvalet förklaras delvis av att lärosätena till en del utbildningar gör ett överintag vid det första urvalet eftersom de vet att alla som får ett erbjudande om en studieplats inte accepterar platsen. Gäller överintaget utbildningar där det inte råder konkurrens kan det ändå leda till att antalet platser inte kan fyllas.

Färre reservplacerade vid andra urvalet

Antalet reservplacerade minskar därför att en viss del av dem som blir reservplacerade vid första urvalet blir antagna till en utbildning vid andra urvalet eller av andra skäl väljer att inte stå kvar som reservplacerade. Antalet högskolepoäng som sökande får stå kvar som reserv till är maximerat till 210, motsvarande sju terminers heltidsstudier, vilket även det påverkar antalet reservplacerade. Det är också så att den som antagits till 45 högskolepoäng stryks från lägre prioriterade alternativ, vilket ytterligare minskar antalet reservplacerade efter det andra urvalet.

Mer information om vilka utbildningar och lärosäten som sökande anmält sig till samt hur köns- och åldersfördelningen ser ut redovisas i de underlag som presenteras i underlagslistan (underlag 1-3).

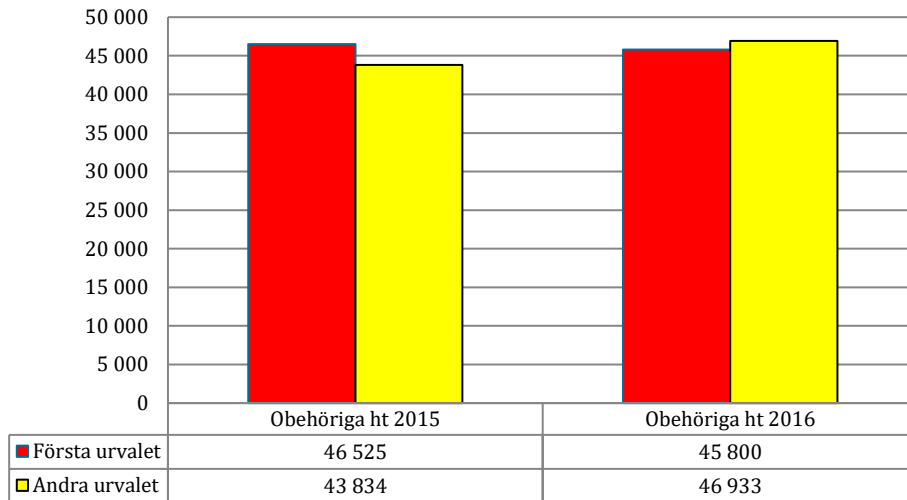
Figur 3. Förändring mellan första och andra urvalet ht 2015 och ht 2016, antal antagna som antagits till sitt förstahandsval.

Data innehåller inte inställda utbildningar.

Antalet antagna som antagits till sitt förstahandsval har ökat något mellan ht 2015 och ht 2016, efter både första och andra urvalet (figur 3). Detta trots att antalet antagna minskat. Det innebär att andelen av de antagna som antagits till sitt förstahandsval ökat från 57 till 58 procent vid första urvalet och från 59 till 60 procent vid andra urvalet från ht 2015 till ht 2016.

Figur 4. Förändring mellan första och andra urvalet ht 2015 och ht 2016: antal sökande som är obehöriga till samtliga utbildningsalternativ de sökt.

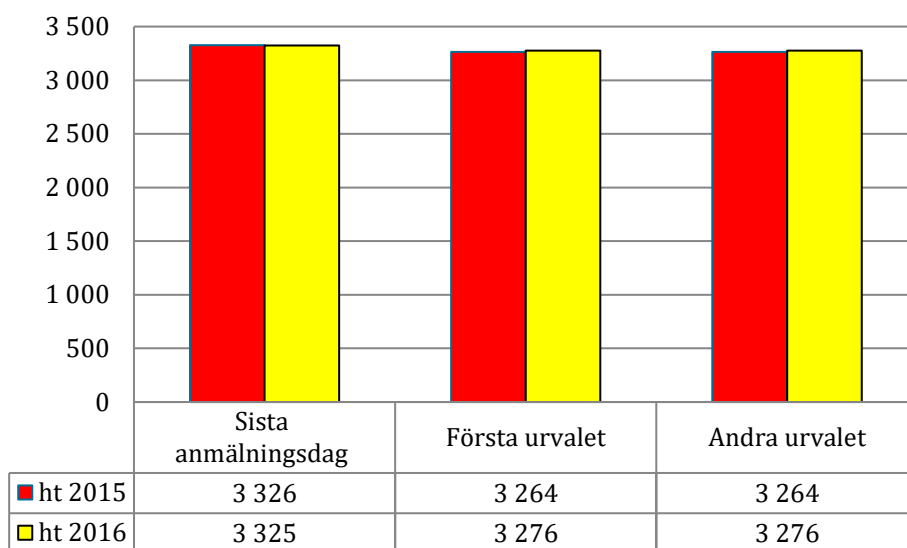
Data innehåller inte inställda utbildningar.

En grupp sökande är inte behöriga till något av de utbildningsalternativ de sökt (figur 4). Andelen obehöriga sökande av det totala antalet sökande var vid andra urvalet ht 2016 drygt elva procent, vilket är en liten uppgång från ht 2015 då andelen var drygt tio procent.

Förändringen i antal obehöriga sökande mellan det första och andra urvalet är båda åren måttlig. Den förklaras troligtvis av att ett antal av de sökande som bedömdes vara obehöriga till samtliga sina sökta utbildningsalternativ i det första urvalet lämnat in sena anmälningar och i vissa fall i det andra urvalet visat sig vara behöriga till något eller några av de alternativ de sökt i sina sena anmälningar. Att antalet obehöriga ökar från första urvalet till andra urvalet ht 2016 kan bero på att vissa lärosäten endast hanterar de som sökt i tid i första urvalet, men till andra urvalet öppnar för sen anmälan och då ökar antalet obehöriga.

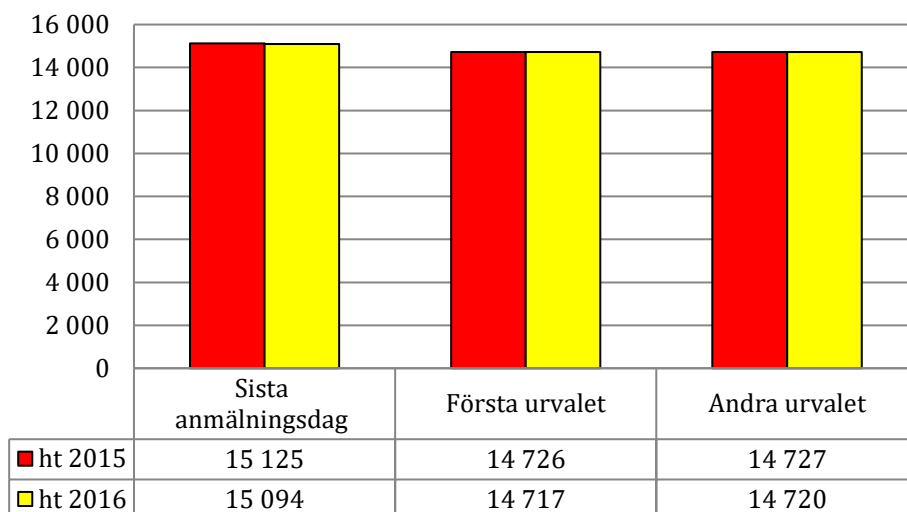
Fler program, men färre kurser erbjuds

Figur 5. Antal *program* ht 2015 och ht 2016: Sista anmälningdag, första och andra urvalet.

Data innehåller inte inställda utbildningar.

Figur 6. Antal *kurser* ht 2015 och ht 2016: Sista anmälningdag, första och andra urvalet.

Data innehåller inte inställda utbildningar.

Under en antagningsomgång kan lärosäten lägga till eller ställa in utbildningar, bland annat på grund av för få sökande eller förändrad planering. Här presenteras förändringen av antalet utbildningar mellan sista anmälningdag, första urvalet och andra urvalet.

Mönstret är likartat ht 2016 och ht 2015, trots att antalet kurser var något färre och antalet program var 0,4 procent fler vid andra urvalet ht 2016 än ht 2015 (figur 5 och 6). Mellan sista anmälningdag och första urvalet sker den största minskningen, omkring två procent både ht 2016 och ht 2015. Mellan första och andra urvalet var det nära nog ingen förändring alls vid någon av antagningsomgångarna.

Minskad konkurrens ht 2016

Antagningen av studenter till utbildningar vid universitet och högskolor brukar beskrivas som antingen hårt konkurrensutsatt med höga krav på betyg för att en sökande ska ha en chans att komma in, eller som att det finns en mängd utbildningar med få eller inga sökande alls och att det är fullt av ”tomma” platser. Båda fenomenen existerar.

Genom att studera konkurrenssituationen per utbildningstyp och -nivå, det vill säga hur stor del av utbildningsutbudet som det var konkurrens till uppdelat på kurser respektive program på grundnivå, avancerad nivå respektive oklassad nivå, erhålls en uppfattning om vad för sorts utbildning de presumtiva studenterna efterfrågar.

Med konkurrens menas att det finns reserver

Konkurrens syftar på utbildningar till vilka det finns minst en reservplacerad sökande, där alltså söktrycket är större än antalet tillgängliga platser. Till utbildningar som saknade reservplacerade har samtliga sökande vanligen antagits, vilket indikerar att urval inte behövt göras och att det därmed inte förelåg konkurrens.

Konkurrens till var femte utbildning

Tabell 1: Konkurrenssituationen på utbildningar ht 2016 efter urval 2.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad		Antal	% K/ej K
	Antal	% K/ej K	Antal	% K/ej K	Antal	% K/ej K		
<i>Program</i>	2 227		1 049		94		3 370	
- Konkurrens	1 263	(57%)	310	(30%)	0	(0%)	1 573	(47%)
- Ej konkurrens	964	(43%)	739	(70%)	94	(100%)	1 797	(53%)
<i>Kurs (inkl. kurspaket)</i>	10 265		5 020		239		15 524	
- Konkurrens	1 834	(18%)	524	(10%)	64	(27%)	2 422	(16%)
- Ej konkurrens	8 431	(82%)	4 496	(90%)	175	(73%)	13 102	(84%)
<i>Summa</i>	12 492		6 069		333		18 894	
- Konkurrens	3 097	(25%)	834	(14%)	64	(19%)	3 995	(21%)
- Ej konkurrens	9 395	(75%)	5 235	(86%)	269	(81%)	14 899	(79%)

* % K/ ej K = Andelen utbildningar med respektive utan konkurrens.

Data innehåller samtliga utbildningar som erbjudits till och med andra urvalet, inklusive kurspaketet och inställda utbildningar.

Vid andra urvalet erbjöds nästan 18 900 utbildningar med studiestart höstterminen 2016. Av dessa utbildningar var 18 procent eller 3 370 program och 82 procent eller 15 524 kurser eller kurspaketet.

Av samtliga utbildningar var det konkurrens till 21 procent och följaktligen inte konkurrens till 79 procent. På program var det konkurrens till 47 procent, medan motsvarande andel för kurser var betydligt lägre, 16 procent.

Vanligare med konkurrens på grundnivå

Studeras konkurrenssituationen per utbildningsnivå framgår att andelen utbildningar med konkurrens är högre på grundnivå (inklusive basårutbildning) än på avancerad nivå, 25 respektive 14 procent. Mönstret med högre andel utbildningar med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå gäller både program och kurser.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att konkurrenssituationen skiljer sig åt mellan program och kurser och mellan utbildningsnivåer. Konkurrens förekommer oftast till programutbildningar på grundnivå (57 procent) och i minst utsträckning till kurser på avancerad nivå (10 procent). Ej nivåklassade kurspaket är undantagna här eftersom de i sammanhanget är så få.

70 procent av alla sökande konkurrerar om platser

Bilden av konkurrenssituationen blir en annan om man utgår från de sökande och studerar hur stor andel av dem som sökt utbildningar i konkurrens fördelade över utbildningstyp och -nivå. Förstahandssökande studeras här eftersom de bara räknas en gång per den utbildning de sökt till i första hand.

Tabell 2: Konkurrenssituationen för förstahandssökande ht 2016 efter urval 2.

Utbildningstyp	Nivå						Totalt	
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad		Antal	% K/ej K
	Antal	% K/ej K	Antal	% K/ej K	Antal	% K/ej K		
<i>Program</i>	176 853		29 691		0		206 544	
- Konkurrens	161 864	(92%)	18 406	(62%)	0	(0%)	180 270	(87%)
- Ej konkurrens	14 989	(8%)	11 285	(38%)	0	(0%)	26 274	(13%)
<i>Kurs (inkl. kurspaket)</i>	161 990		29 903		10 407		202 300	
- Konkurrens	89 111	(55%)	10 481	(35%)	6 973	(67%)	106 565	(53%)
- Ej konkurrens	72 879	(45%)	19 422	(65%)	3 434	(33%)	95 735	(47%)
<i>Summa</i>	338 843		59 594		10 407		408 844	
- Konkurrens	250 975	(74%)	28 887	(48%)	6 973	(67%)	286 835	(70%)
- Ej konkurrens	87 868	(26%)	30 707	(52%)	3 434	(33%)	122 009	(30%)

* % K/ ej K = Andelen av de sökande som söker i, respektive ej i, konkurrens.

Data innehåller samtliga utbildningar som erbjudits till och med andra urvalet, inklusive kurspaket och inställda utbildningar.

Vid andra urvalet var det drygt 408 800 förstahandssökande till utbildningar med studiestart höstterminen 2016. Av dessa sökte 51 procent eller drygt 206 500 till program och 49 procent eller 202 300 till kurser eller kurspaket. Av samtliga förstahandssökande sökte 70 procent i konkurrens och följaktligen 30 procent

inte i konkurrens. Till program sökte 87 procent i konkurrens, medan motsvarande andel till kurser var lägre, 53 procent.

Över 90 procent konkurrerar till program på grundnivå

Andelen förstahandssökande i konkurrens är högre på grundnivå (inklusive basårutbildning) än på avancerad nivå, 74 respektive 48 procent. Mönstret med högre andel sökande i konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå gäller både program och kurser.

Konkurrenssituationen för förstahandssökande skiljer sig åt mellan program och kurser och mellan utbildningsnivåer. Förstahandssökande söker i konkurrens främst till programutbildningar på grundnivå (92 procent) och i minst utsträckning till kurser på avancerad nivå (35 procent).

Sju av tio sökande konkurrerar, men det är bara konkurrens på en femtedel av alla utbildningar – hur går det ihop?

Sammanfattningsvis så ser konkurrensbilden för de förstahandssökande väsentligt annorlunda ut jämfört med hur den ser ut om man tittar på konkurrenssituationen per utbildning. Totalt sett sökte 70 procent av alla förstahandssökande i konkurrens till utbildningar, men det var konkurrens bara till 21 procent av alla utbildningar.

Huvudförklaringen till detta är naturligtvis att utbildningarna är olika stora och att antalet sökande per utbildningsplats varierar kraftigt. Exempelvis var det till hösten 2016 i genomsnitt 128 förstahandssökande per program på grundnivå med konkurrens, medan det i genomsnitt var 4 förstahandssökande per kurs på avancerad nivå utan konkurrens.

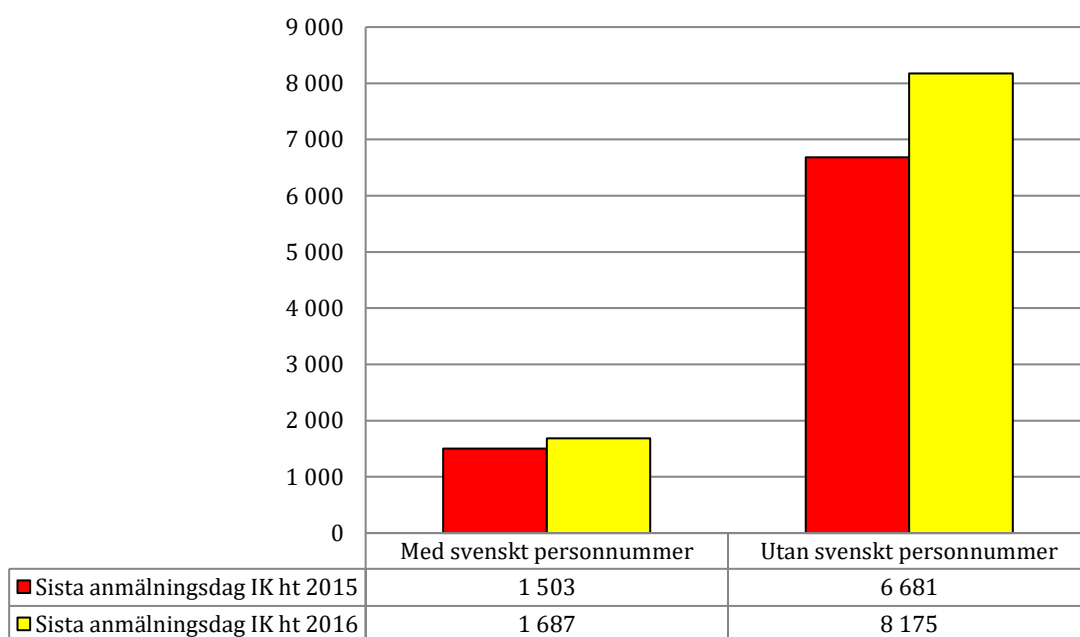
IK och MASTER – de internationella antagningsomgångarna

Antagningsomgångarna till internationella kurser (IK) och masterutbildningar (MASTER) höstterminen 2016 är betydligt mindre omfattande än den nationella antagningsomgången ht 2016. De internationella antagningsomgångarna inrättades för några år sedan i syfte att koncentrera och effektivisera värderingen av utländska sökandes meriter.

De internationella utbildningar som erbjuds i dessa antagningsomgångar ges vanligen på engelska och marknadsförs främst mot utländska sökande, men är också öppna att söka för svenska sökande.

IK ht 2015 och ht 2016

Figur 7. Totalt antal sökande med och utan svenskt personnummer vid sista anmälningssdag IK ht 2015 och IK ht 2016.

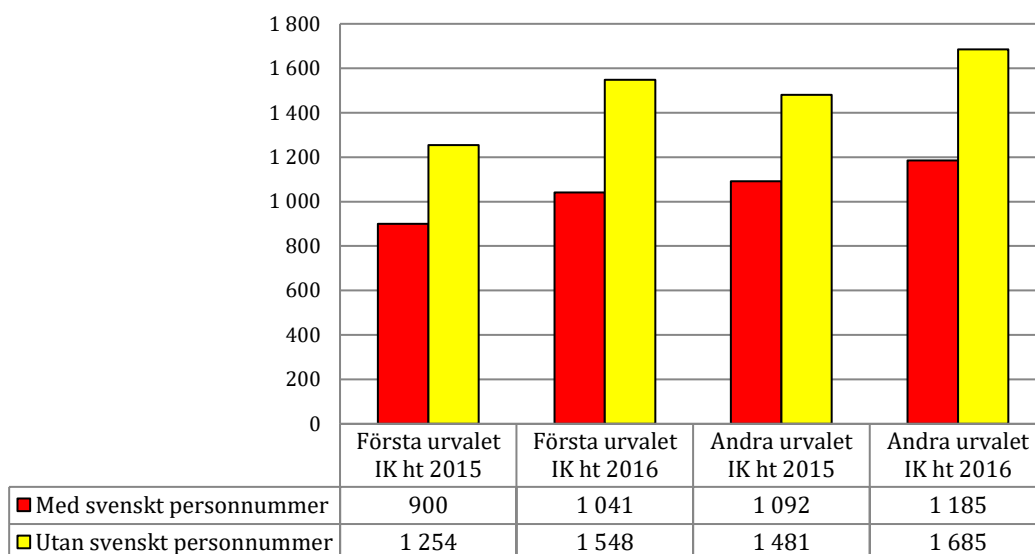

Av figur 7 framgår att det skett en påtaglig ökning av antalet sökande utan svenskt personnummer (22 procent) och att även antalet sökande med svenskt

personnummer ökat (12 procent). Sammantaget har det totala antalet sökande ökat med 21 procent mellan ht 2015 och ht 2016. Av alla sökande vid sista anmälningssdag IK ht 2016 var 83 procent utan svenskt personnummer.

Figur 8. Antal behöriga sökande med och utan svenskt personnummer vid första och andra urvalet IK ht 2015 och ht 2016.

Antalet *behöriga* sökande vid första och andra urvalet IK ht 2015 och IK ht 2016 har också ökat (figur 8). Antalet behöriga är emellertid väsentligt lägre än antalet sökande vid sista anmälningssdag. Både antalet behöriga sökande med respektive utan svenskt personnummer har ökat både vid första och andra urvalet ht 2016 jämfört med ht 2015.

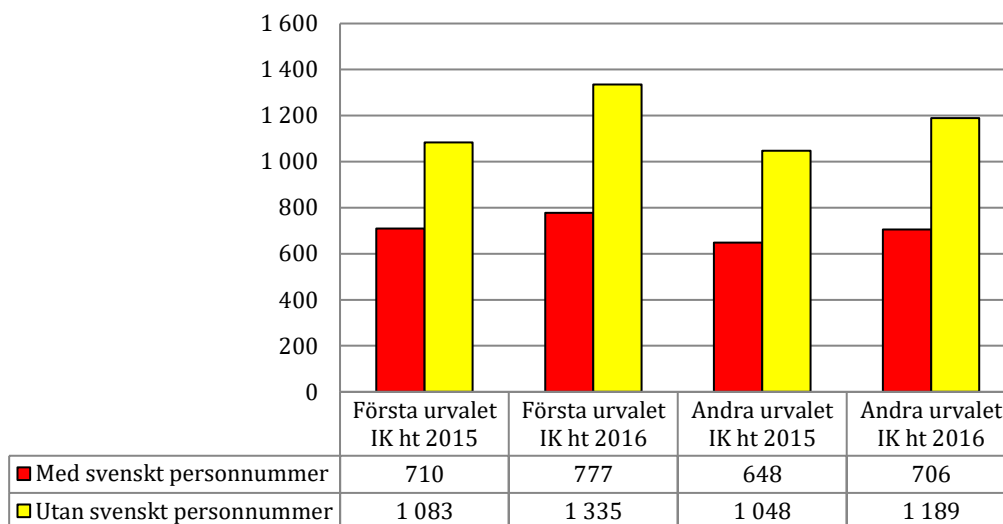
Antalet behöriga sökande ökar mellan urvalen

Mellan första och andra urvalet ökar antalet behöriga sökande för både de med och de utan svenskt personnummer, och mönstret är detsamma både i IK ht 2015 och i IK ht 2016. En möjlig förklaring till ökningen av antalet behöriga sökande utan svenskt personnummer mellan urvalen är att det tar längre tid för dem att komplettera sina betyg. Generellt sett är det lättare för sökande med svenska meriter att komplettera sina betyg eftersom de hämtas in från ett system där meriterna redan finns registrerade, vilket förenklar processen. Sökande med utländska meriter måste själva skicka in sina kompletteringar och behöver bifoga intyg på sina språkkunskaper i engelska. Kommer kompletteringarna in efter sista kompletteringsdag blir de behörighetsbedömda inför andra urvalet.

Det kan också vara så att sökande sent visar sin betalningsstatus (om de är skyldiga att betala anmälningssavgift eller inte). Detta leder till att sökande som bedöms vara skyldiga att betala anmälningssavgift registreras som sena sökande och därför inte räknas med bland behöriga sökande förrän i det andra urvalet. Avgiftsskyldigheten är något som prövas och som kan kräva kompletteringar för att säkerställas. Avgiftsskyldighet är också något som kan förändras över tid, från en termin till en annan.

Av de behöriga sökande utan svenskt personnummer i andra urvalet IK ht 2016 var 1 035 friade från att betala anmälningsavgift och 650 skyldiga att betala anmälningsavgift. I andra urvalet IK ht 2015 var antalet 923 respektive 558. Det innebär att andelen betalningsskyldiga av behöriga sökande utan svenskt personnummer har ökat från 38 till 39 procent mellan antagningsomgångarna.

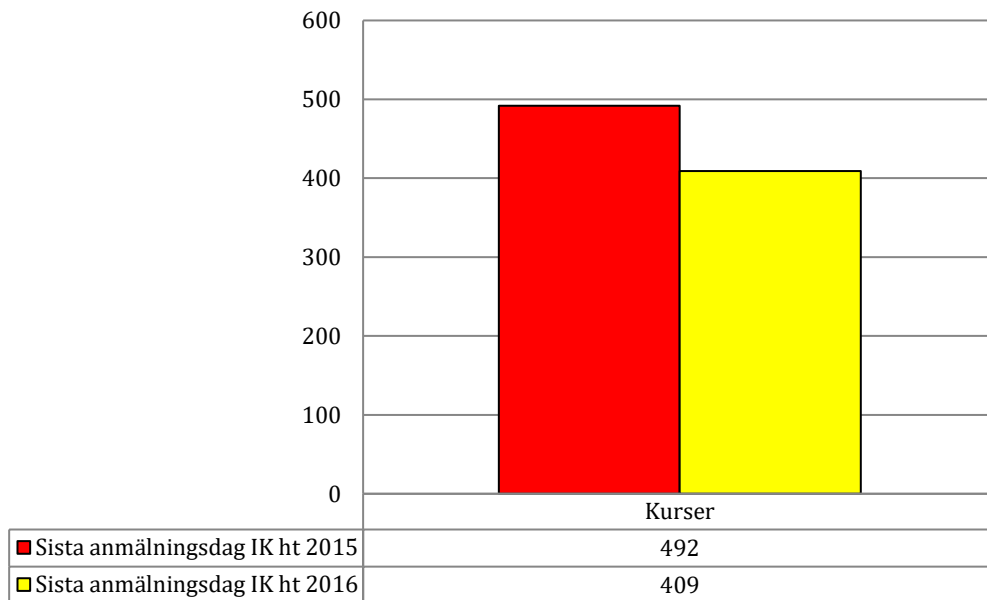
Figur 9. Antal antagna med och utan svenskt personnummer vid första och andra urvalet IK ht 2015 och IK ht 2016

Det var fler som antogs till något av sina sökta utbildningsalternativ av dem utan, än av dem med, svenskt personnummer både vid första och andra urvalet IK ht 2015. Bilden är densamma IK ht 2016 (figur 9). Det var dock fler antagna både med och utan svenskt personnummer vid andra urvalet IK ht 2016 än IK ht 2015 (plus 9 respektive plus 13 procent). Ökningen av antalet antagna utan svenskt personnummer var således större än för dem med svenskt personnummer.

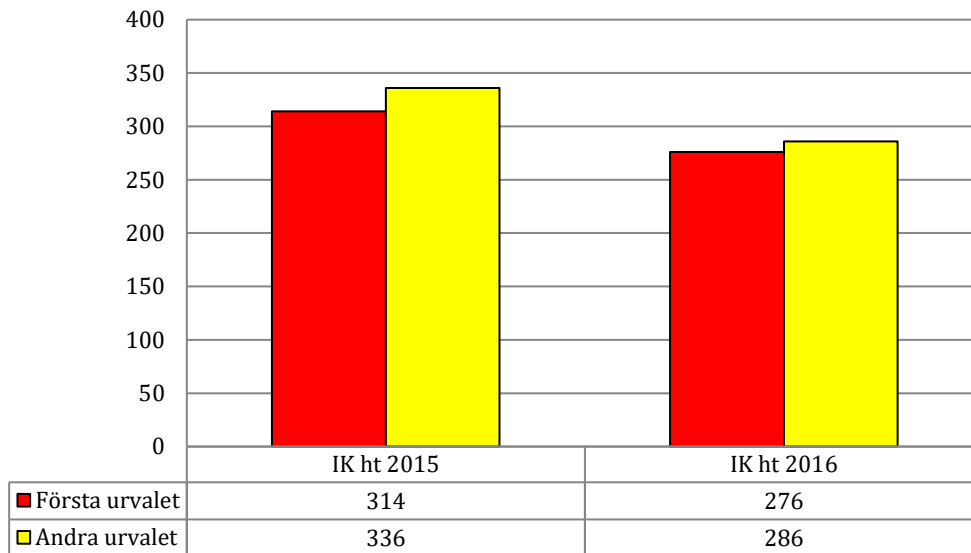
Av de antagna utan svenskt personnummer i det andra urvalet IK ht 2016 var 712 friade från att betala anmälningsavgift och 477 skyldiga att betala anmälningsavgift. I det andra urvalet IK ht 2015 var antalet 612 respektive 436. Det innebär att andelen betalningsskyldiga av antagna utan svenskt personnummer i det andra urvalet IK ht 2016 var 40 procent, att jämföra med 42 procent i det andra urvalet IK ht 2015.

Figur 10. Antal kurser vid sista anmälningdag IK ht 2015 och ht 2016

Det var 17 procent färre kurser som erbjöds IK ht 2016 än IK ht 2015 (figur 10).

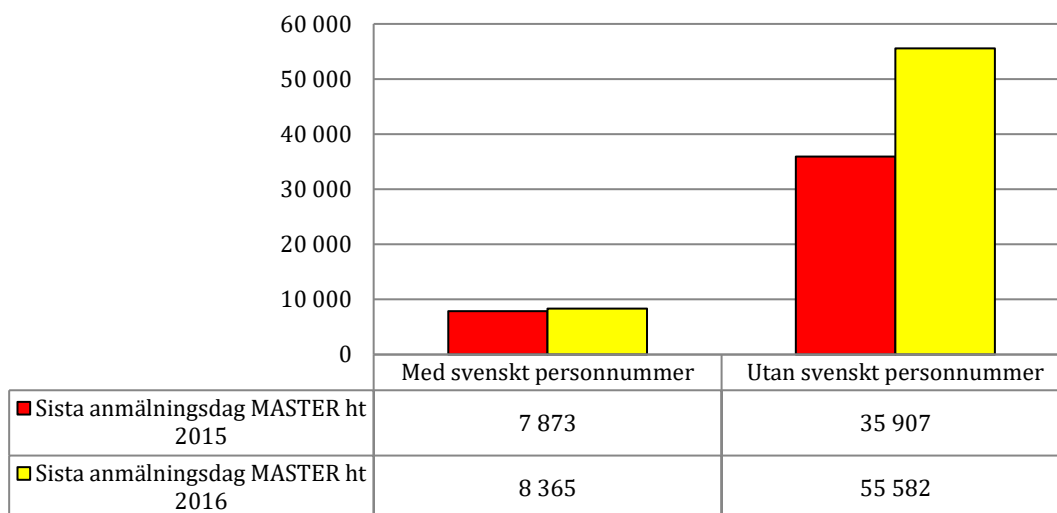
Figur 11. Antal kurser med behöriga sökande vid första och andra urvalet IK ht 2015 och ht 2016

Antalet kurser med behöriga sökande var fler i det andra urvalet än i det första urvalet båda åren (figur 11). Förklaringen är sannolikt att sökande som inte antagits till sitt förstahandsval, eller kanske inte till något av sina sökta utbildningsalternativ, till det andra urvalet sökte kurser som de faktiskt var behöriga till. Ett kanske ännu viktigare skäl är att sökande kan komplettera sina meriter. Sökande som bedömdes som obehöriga i första urvalet kan efter kompletteringar bedömas som behöriga i det andra urvalet, även om deras anmälan då räknas som sen anmälan.

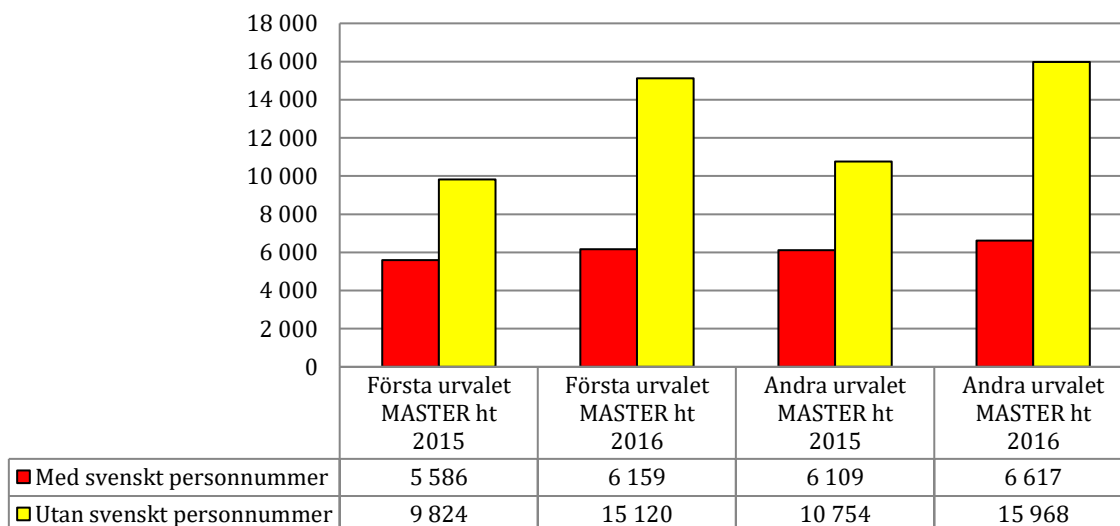
MASTER ht 2015 och ht 2016

Figur 12. Totalt antal sökande med och utan svenskt personnummer vid sista anmälningdag MASTER ht 2015 och ht 2016.

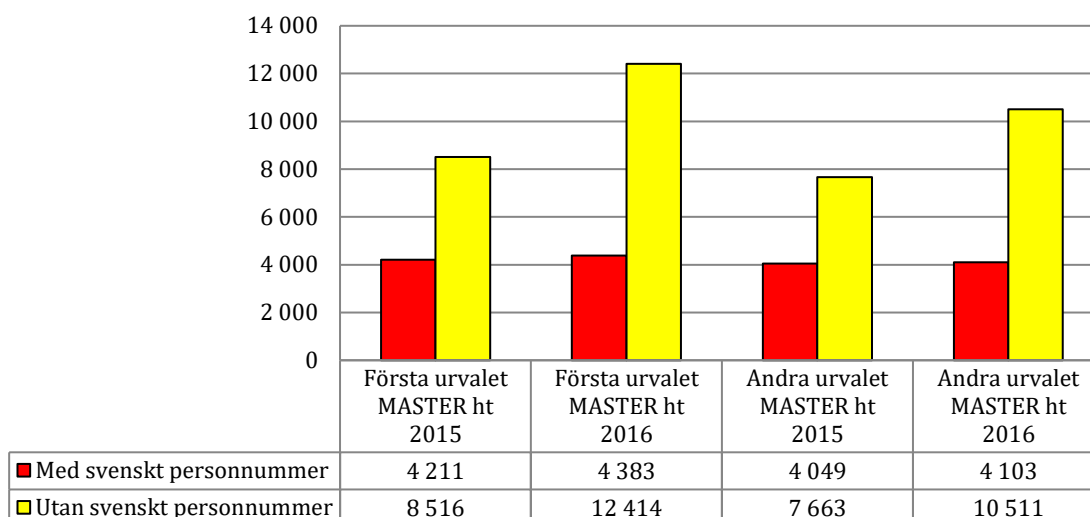

Av figur 12 framgår att det skett en ökning av antalet sökande med svenskt personnummer (+ 6 procent), medan antalet sökande utan svenskt personnummer ökat påtagligt (+ 55 procent). Sammantaget har det totala antalet sökande ökat med 46 procent mellan ht 2015 och ht 2016. Av alla sökande vid sista anmälningdag IK ht 2016 var 87 procent utan svenskt personnummer.

Figur 13. Antal *behöriga sökande* med och utan svenskt personnummer vid första och andra urvalet MASTER ht 2015 och MASTER ht 2016.

Figur 14. Antal antagna med och utan svenskt personnummer vid första och andra urvalet MASTER ht 2015 och MASTER ht 2016.

När man enbart tittar på gruppen *behöriga* av samtliga sökande till internationella masterprogram hösten 2016 och hösten 2015 framgår det att antalet behöriga sökande både med och utan svenskt personnummer ökat från ht 2015 till ht 2016, och att antalet ökar påtagligt mellan första och andra urvalet båda höstterminerna (figur 13). När det gäller behöriga sökande utgör sökande utan svenskt personnummer 74 procent vid andra urvalet hösten 2016.

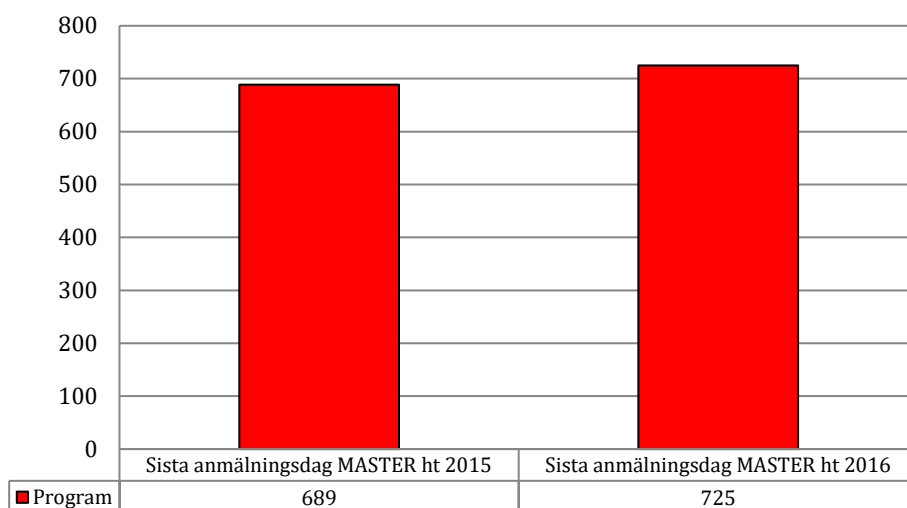
Det var fler *antagna* både med och utan svenskt personnummer vid andra urvalet IK ht 2016 än IK ht 2015 (plus 1 respektive plus 37 procent). Andelen som antagits på något av de masterprogram de var behöriga sökande till är dock något mindre för de sökande med svenskt personnummer (62 procent) jämfört med andelen antagna av de behöriga sökande utan svenskt personnummer (66 procent) vid andra urvalet hösten 2016 (figur 14).

Fler avgiftsskyldiga är behöriga och antas

Av de behöriga sökande utan svenskt personnummer i andra urvalet MASTER ht 2016 (figur 13) var 6 029 friade från att betala anmälningsavgift och 9 940 skyldiga att betala anmälningsavgift. I det andra urvalet MASTER ht 2015 var antalet 5 163 respektive 5 592. Det innebär att andelen betalningsskyldiga av behöriga sökande utan svenskt personnummer i det andra urvalet MASTER har ökat från 52 procent ht 2015 till 62 procent ht 2016.

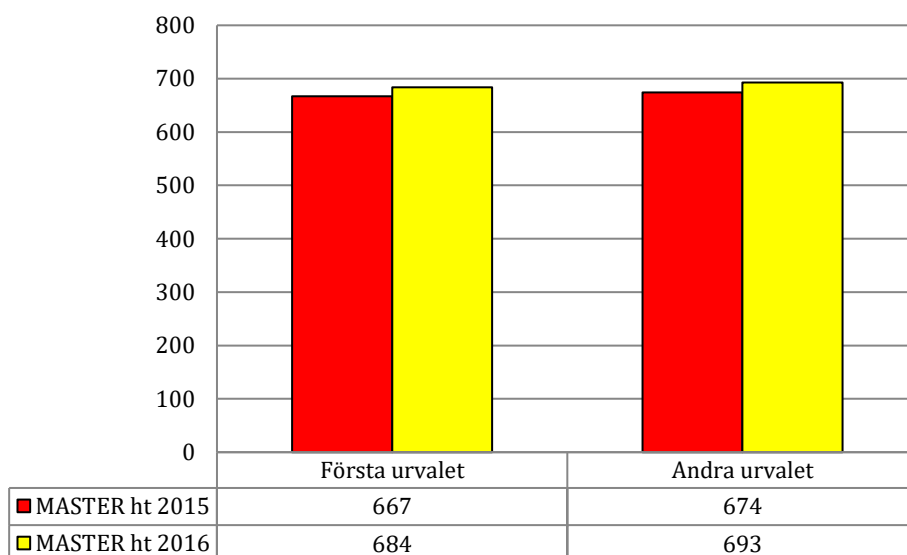
Av de antagna utan svenskt personnummer i det andra urvalet MASTER ht 2016 (figur 14) var 4 009 friade från att betala anmälningsavgift och 6 502 skyldiga att betala anmälningsavgift. I det andra urvalet MASTER ht 2015 var antalet 3 715 respektive 3 948. Det innebär att andelen betalningsskyldiga av de antagna utan svenskt personnummer det andra urvalet MASTER ht 2016 var 62 procent, att jämföra med 52 procent i det andra urvalet MASTER ht 2015.

Figur 15. Antal program vid sista anmälningdag MASTER ht 2015 och MASTER ht 2016.

De internationella masterutbildningarna utgörs endast av programutbildningar. Det var 5 procent fler internationella masterprogram som erbjöds hösten 2016 än hösten 2015 (figur 15).

Figur 16. Antal program med behöriga sökande vid första och andra urval MASTER ht 2015 och MASTER ht 2016.

Antalet program med behöriga sökande har ökat mellan hösten 2015 och hösten 2016, både i första och andra urvalet (figur 16).

Konsekvens av anmälningavgifter i IK och MASTER

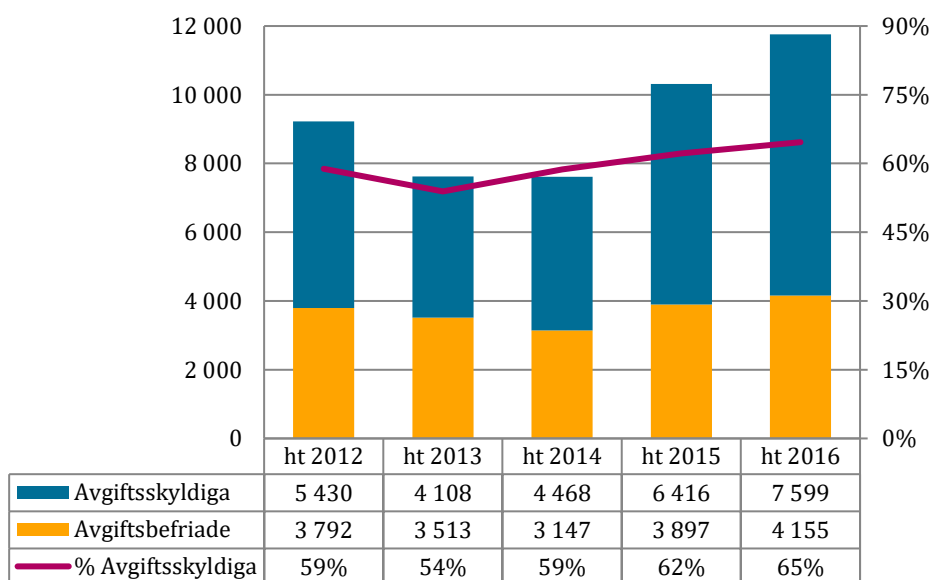
Innan anmälnings- och studieavgifter infördes hösten 2011² var det många utländska sökande till svensk högskoleutbildning som inte påbörjade studier. Deras meriter värderades. Det var, och är fortfarande, mer komplicerat och tar längre tid än att värdera sökande med svenska meriter. Eftersom det var få utländska sökande som började studera gjordes många värderingar i onödan.

Ett av syftena med avgiftsinförandet var att minska mängden onödiga meritvärderingar. Förhoppningen var att bara ett fåtal sökande som inte tänkte påbörja studier skulle vara villiga att betala en anmälningavgift för att få sina meriter värderade. Efter avgiftsinförandet minskade antalet sökande utan svenskt personnummer med över 80 procent och även antalet onödiga meritvärderingar minskade kraftigt.

Andelen avgiftsskyldiga sökande ökar

Under de senaste åren har det totala antalet sökande i de internationella antagningsomgångarna ökat något, men utvecklingen av detta antal säger lite om utvecklingen av antalet sökande som verkligen vill påbörja studier. Nedan ges en fördjupad bild av den utvecklingen, som börjar med utvecklingen för IK ht 2012 – ht 2016.

Figur 17. Sökande, totalt antal avgiftsskyldiga respektive avgiftsbefriade, samt andelen avgiftsskyldiga sökande, vid första urvalet IK ht 2012 – IK ht 2016.

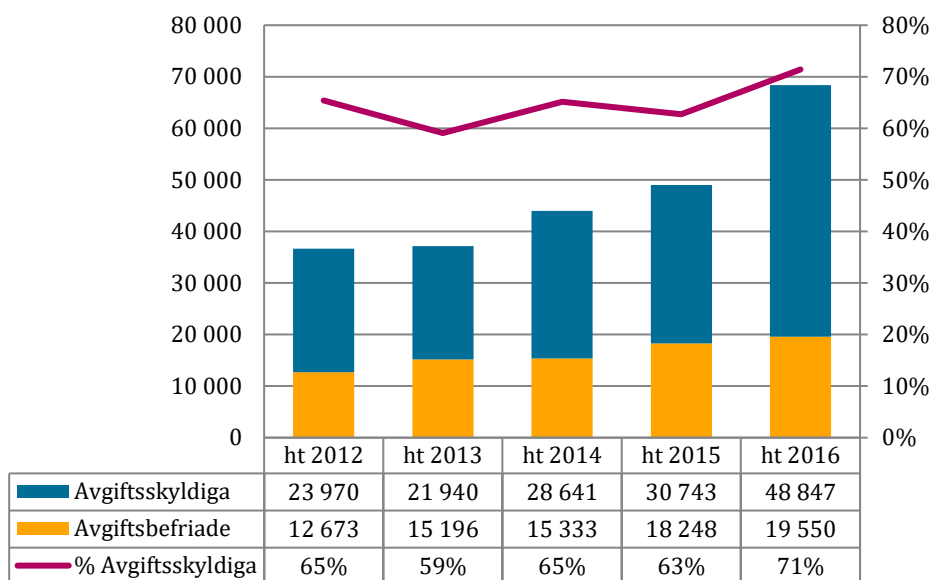

² Från och med hösten 2011 ska studenter som inte deltar i utbytesstudier och som kommer från länder utanför EU/EES och Schweiz betala både anmälnings- och studieavgifter för att studera i högskoleutbildning i Sverige.

Det totala antalet sökande till IK vid det första urvalet har ökat under de senaste åren, från omkring 8 000 under perioden IK ht 2012–2014 till drygt 10 300 IK ht 2015 och till nära 11 800 IK ht 2016. Till IK ht 2016 var det 14 procent fler sökande än till IK ht 2015. Ökningen beror främst på att fler avgiftsskyldiga sökt ht 2016 än ht 2015 (18 procent fler), men även på att fler avgiftsbefriade sökt (7 procent fler). Sammantaget innebär det att en allt större andel av de sökande utgörs av avgiftsskyldiga, 65 procent ht 2016 mot 62 procent ht 2015.

Utvecklingen är snarlik för MASTER.

Figur 18. Sökande, totalt antal avgiftsskyldiga respektive avgiftsbefriade, samt andelen avgiftsskyldiga sökande, vid första urvalet MASTER ht 2012 – MASTER ht 2016.

Det totala antalet sökande till MASTER vid det första urvalet har ökat under de senaste åren, från att ha varierat omkring 40 000 under perioden ht 2012 – ht 2014, till nära 50 000 ht 2015 och till nära 70 000 ht 2016. Till MASTER ht 2016 var det nästan 20 000 fler sökande än till MASTER ht 2015, en uppgång med 40 procent.

Ökningen beror främst på att fler avgiftsskyldiga sökt ht 2016 än ht 2015 (59 procent fler), men även på att fler avgiftsbefriade sökt (7 procent fler). Sammantaget innebär det att en allt större andel av de sökande utgörs av avgiftsskyldiga, 71 procent ht 2016 mot 63 procent ht 2015.

Fler sökande med meriter från Egypten

UHR har inte uppgifter om varifrån sökande kommer. De uppgifter som finns avser varifrån de sökande angivit att de har sina akademiska meriter. Det medför att uppgifter om sökande fördelade per land bör tolkas med försiktighet.

Ett exempel på det är den stora ökningen av sökande som angivit att de har akademiska meriter från studier i Egypten. Denna grupp har ökat från 570 i

MASTER ht 2015 till nästan 5 400 i MASTER ht 2016. De står för nästan en fjärdedel av ökningen av avgiftsskyldiga sökande mellan ht 2015 och ht 2016. Ökningen har också varit stor av sökande som angivit akademiska meriter från Bangladesh, Indien, Sudan och Pakistan. De fem nämnda länderna står sammantagna för 50 procent av ökningen av avgiftsskyldiga sökande mellan MASTER ht 2015 och MASTER ht 2016.

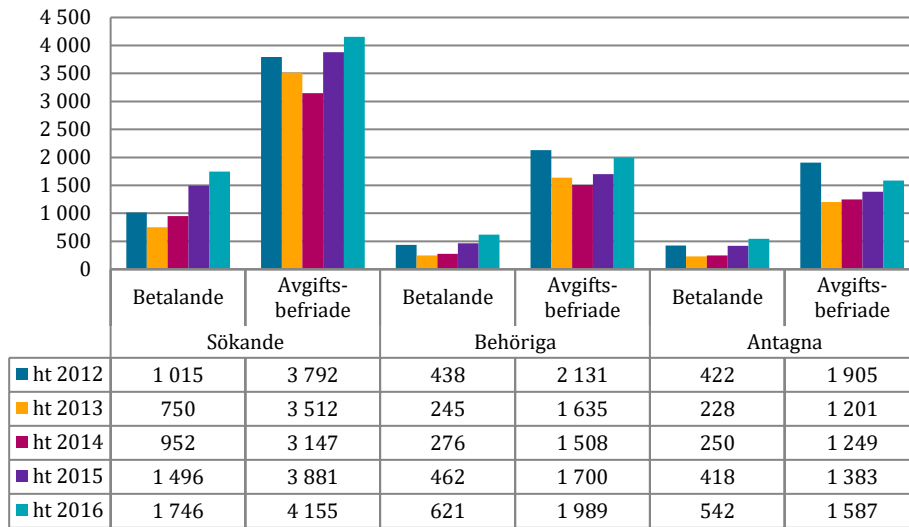
Det kan finnas många olika anledningar till att antalet sökande ökat så kraftigt. I exempelvis Egyptens fall kan det ha att göra med att landet har ett relativt stort inslag av inresande studenter från närliggande länder vari det råder konflikt eller politisk instabilitet, exempelvis Syrien. Eftersom dessa sökande har studerat i Egypten, anger de när de söker till Sverige att de har akademiska meriter från Egypten, även om de inte har sitt ursprung därifrån. Andra anledningar till fler sökande överlag kan vara politisk instabilitet eller ändrade studieförutsättningar i hemlandet, såsom höjda studieavgifter, eller att intresset för och kännedomen om Sverige som kunskapsnation ökat. Vad som påverkar de sökande skiljer sig sannolikt åt i olika delar av världen och över tid, vilket gör det svårt att bedöma om ökningen är bestående eller temporär.

Omkring tre av tio avgiftsskyldiga studenter betalar

Att fler avgiftsskyldiga söker är emellertid ingen säker indikation på att fler avgiftsskyldiga verkligen vill studera i Sverige. En bättre indikation på det är de avgiftsskyldiga sökande som också betalat anmälningsavgiften. Det måste de göra för att deras meriter ska värderas så att de kan bli antagna till utbildning. Dessa betalande kan därmed betraktas som att de verkligen vill (eller har ekonomisk möjlighet att) börja studera.

En mindre andel av de avgiftsskyldiga sökandena betalar. De som inte betalat anmälningsavgiften meritvärderas inte, ingår inte i urval och antas inte. Till IK ht 2016 var det 23 procent och till MASTER ht 2016 var det 32 procent av de avgiftsskyldiga sökandena som betalade, medan 77 respektive 68 procent av de avgiftsskyldiga sökandena inte gjorde det.

Figur 19. Totalt antal sökande, behöriga sökande respektive antagna uppdelat på betalande respektive avgiftsbefriade vid första urvalet IK ht 2012 – IK ht 2016.

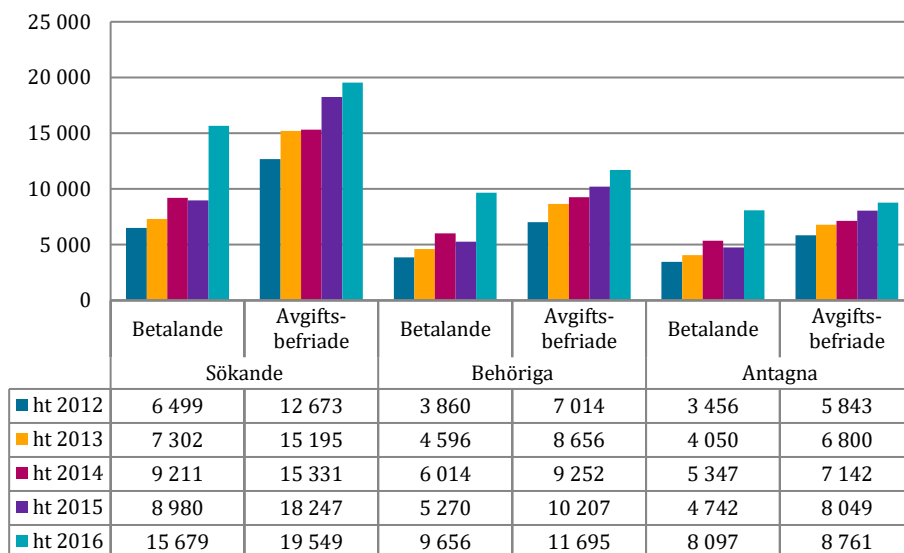

Fler betalande är också behöriga och antas

Utvecklingen ht 2012–ht 2016 av antalet sökande ser annorlunda ut om betalande används som indikator på verkligt studieintresse. Som framgår av figur 19 så var det 1 746 betalande sökande IK ht 2016, en ökning med 17 procent från ht 2015.

Antalet betalande sökande till IK ht har ökat för varje år sedan ht 2013 medan antalet avgiftsbefriade sökande ökat sedan ht 2014. Fördelningen av de sökande har som nämnts förskjutits mot en större andel betalande, även om de avgiftsbefriade fortfarande är i majoritet.

Figur 20. Totalt antal sökande, behöriga sökande respektive antagna uppdelat på betalande avgiftsskyldiga och avgiftsbefriade vid första urvalet MASTER ht 2012 – MASTER ht 2016.

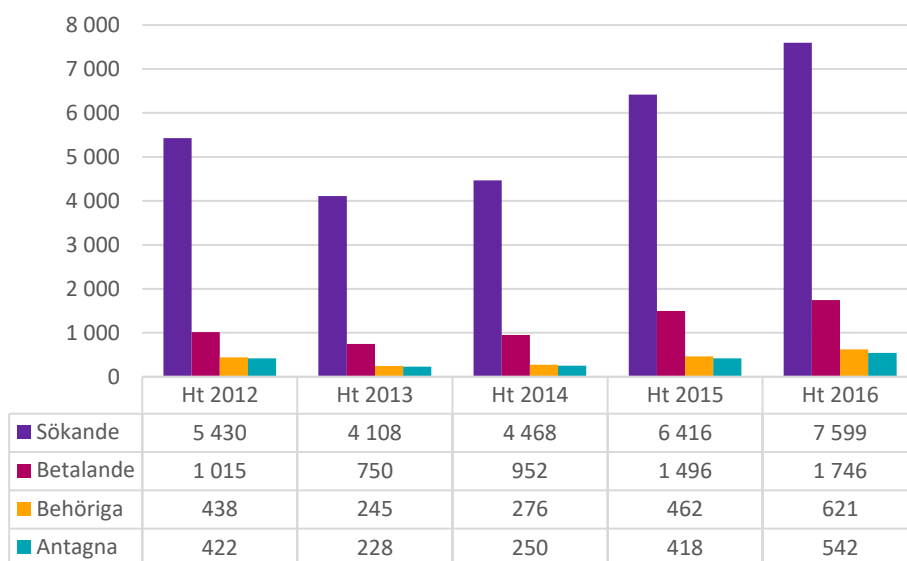

Utvecklingen för de internationella mastersprogrammen ser lite annorlunda ut. Som framgår av figur 20 så var det 15 679 betalande sökande MASTER ht 2016, en påtaglig ökning om 75 procent från ht 2015. Antalet både betalande och avgiftsbefriade sökande till MASTER ht har ökat för varje år sedan ht 2012. Fördelningen av de sökande har som nämnts förskjutits mot en större andel betalande, även om de avgiftsbefriade fortfarande är i majoritet.

Många söker, omkring hälften är behöriga och av dem antas nio av tio

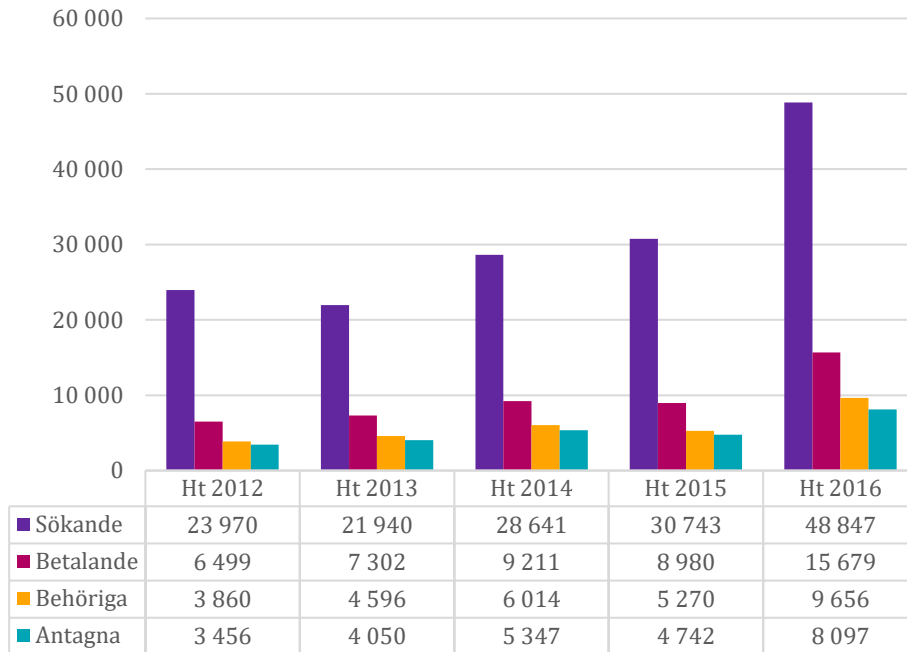
Långt ifrån alla sökande uppfyller behörighetskraven till den eller de utbildning-/ar de sökt. Det gäller både till IK och MASTER för både betalande och avgiftsbefriade sökande. Av betalande sökande till IK respektive MASTER var knappt 40 respektive cirka 60 procent behöriga vid första urvalet. Till både IK och MASTER antogs omkring 90 procent av de behöriga sökande.

Figur 21. Enbart avgiftsskyldiga: sökande, betalande, behöriga och antagna vid första urvalet IK ht 2012-ht 2016.

Det innebär att till IK antogs 542 av de 7 599 ursprungliga avgiftsskyldiga sökandena. Det motsvarar sju procent. Om antalet antagna istället relateras till den bättre indikatorn på studieintresse, antalet betalande sökande, blir andelen antagna 31 procent (denna andel har varierat mellan 26 och 42 procent under perioden), och andelen antagna av avgiftsbefriade sökanden är något högre (38 procent antagna).

Figur 22. Enbart avgiftsskyldiga: sökande, betalande, behöriga och antagna vid första urvalet MASTER ht 2012-ht 2016.

Till MASTER antogs 8 097 av de 48 847 ursprungliga avgiftsskyldiga sökandena. Det motsvarar 17 procent. Om antagna istället relateras till betalande sökande blir andelen antagna 52 procent (denna andel har varierat mellan 52 och 58 procent under perioden), medan andelen antagna av avgiftsbefriade sökanden är något lägre (45 procent antagna).

Trenden är tydlig – fler betalande

Under perioden ht 2012 – ht 2016 är utvecklingen tydlig. Antalet betalande avgiftsskyldiga sökande har ökat påtagligt, fler är behöriga och antas, men även avgiftsbefriade sökande har ökat, dock i lägre takt. Det gäller till både IK och MASTER.

Det är också uppenbart att anmälningsavgiften har en arbetsbesparande effekt då nästan tre av fyra avgiftsskyldiga sökande inte betalat avgiften, vilket medfört att nära 5 900 sökande till IK och nästan 33 200 sökande till MASTER inte meritvärderats.

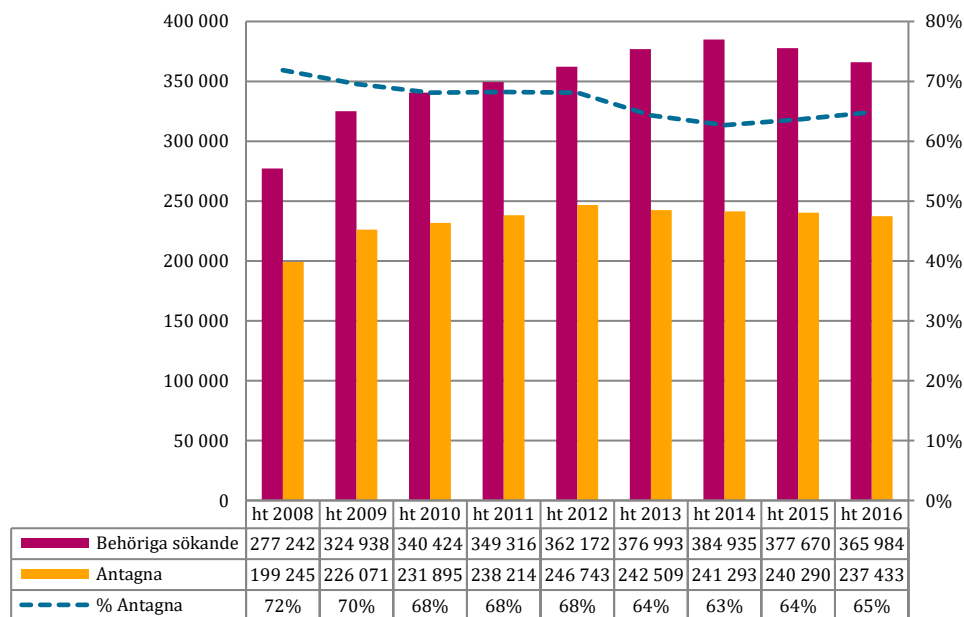
Det är också över tid relativt stabila relationer mellan avgiftsskyldiga sökande och andelen avgiftsskyldiga som antas. Vid första urvalet under perioden ht 2012 – ht 2016 har relationen varit i genomsnitt 7 procent i IK och 17 procent i MASTER.

Trender

I det här avsnittet presenteras trender både när det gäller individer och när det gäller utbildningsutbudet. Om inte annat anges i anslutning till figurerna är det unika individer, inte det totala antalet anmälningar som lämnats in, som redovisas. Trendanalyserna är baserade på data från de nationella antagningsomgångarna ht 2008 – ht 2016.

Förändringar i antal individer ht 2008 – ht 2016

Figur 23. Antal behöriga sökande, antagna och andelen antagna av sökande vid andra urvalet ht 2008 –ht 2016. (Notera att den högra skalan är kapad).

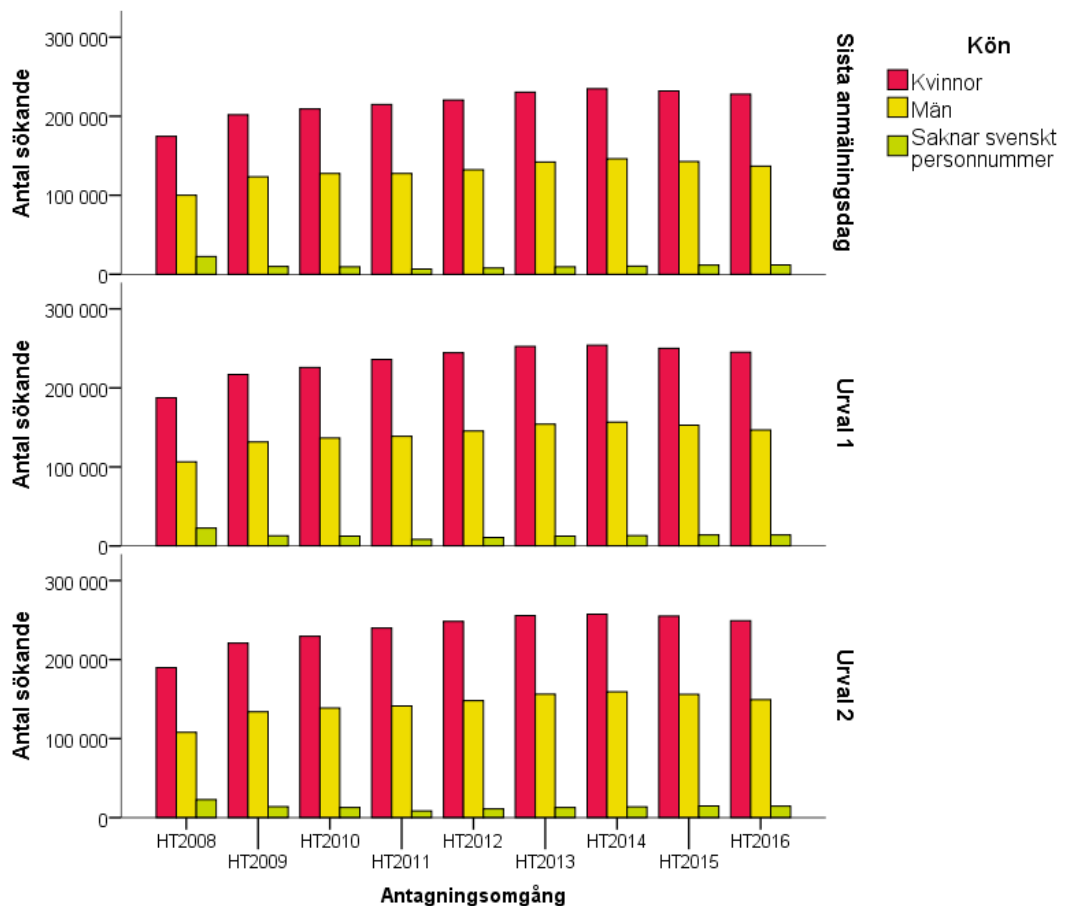
Färre antas

Antalet behöriga sökande vid andra urvalet har ökat från ht 2008 fram till ht 2014, men har gått ned därefter (figur 23). En viss del av nedgången av sökande beror på färre 19-åriga sökande (6 procent färre). Färre 19-åringar beror till hälften på att årskullen 19-åringar är mindre i år än förra året, och till hälften på att andelen av årskullen som söker gått ned. En lägre andel sökande har sannolikt med det nuvarande goda arbetsmarknadsläget.

Antalet antagna ökade från ht 2008 till ht 2012, för att sedan minska termin för termin. Sammantaget innebär detta att andelen antagna minskat från ht 2008 – då den var som högst (72 procent) – till ht 2014, för att ht 2015 och ht 2016 öka igen. Konkurrenssituationen hårdnade alltså mellan ht 2008 och ht 2014, men har lättat något ht 2015 och ht 2016. Lättnaden ht 2016 beror främst på att antalet

antagna minskat med en procent medan antalet behöriga sökande minskat mer, med drygt tre procent.

Figur 24. Antal sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008 - ht 2016: Per kön.

När svenskt personnummer saknas kan kön inte utläsas.

Nära två av tre sökande är kvinnor

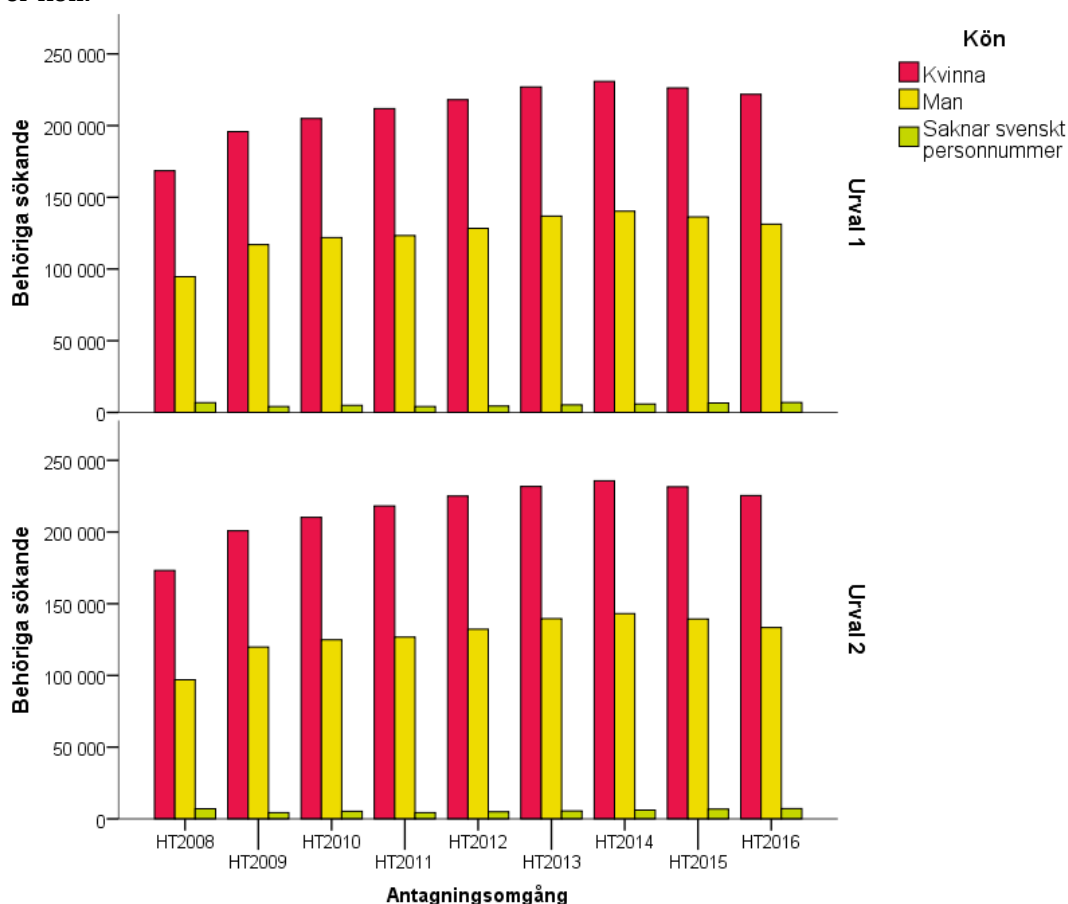
Både antalet sökande kvinnor och antalet sökande män har ökat från ht 2008 fram till ht 2014, men ht 2015 minskade antalet sökande av båda könen vid andra urvalet (figur 24). Minskningen har fortsatt ht 2016, kvinnor med två procent och män med fyra procent vid andra urvalet.

Sökande utan svenskt personnummer har blivit färre sedan studieavgifterna infördes 2011. Från 2012 till 2015 ökade dock antalet sökande från denna grupp, men hösten 2016 minskade de med en procent.

Antalet sökande var genomgående större vid andra urvalet på grund av sent inkomna anmälningar. Andelen kvinnor respektive män har varit likartad under

hela tidsperioden, med omkring 63 procent kvinnor och cirka 37 procent män både bland sökande vid sista anmälningdag, första och andra urvalet.

Figur 25. Antal behöriga sökande vid första och andra urvalet ht 2008 - ht 2016: Per kön.

När svenskt personnummer saknas kan kön inte utläsas.

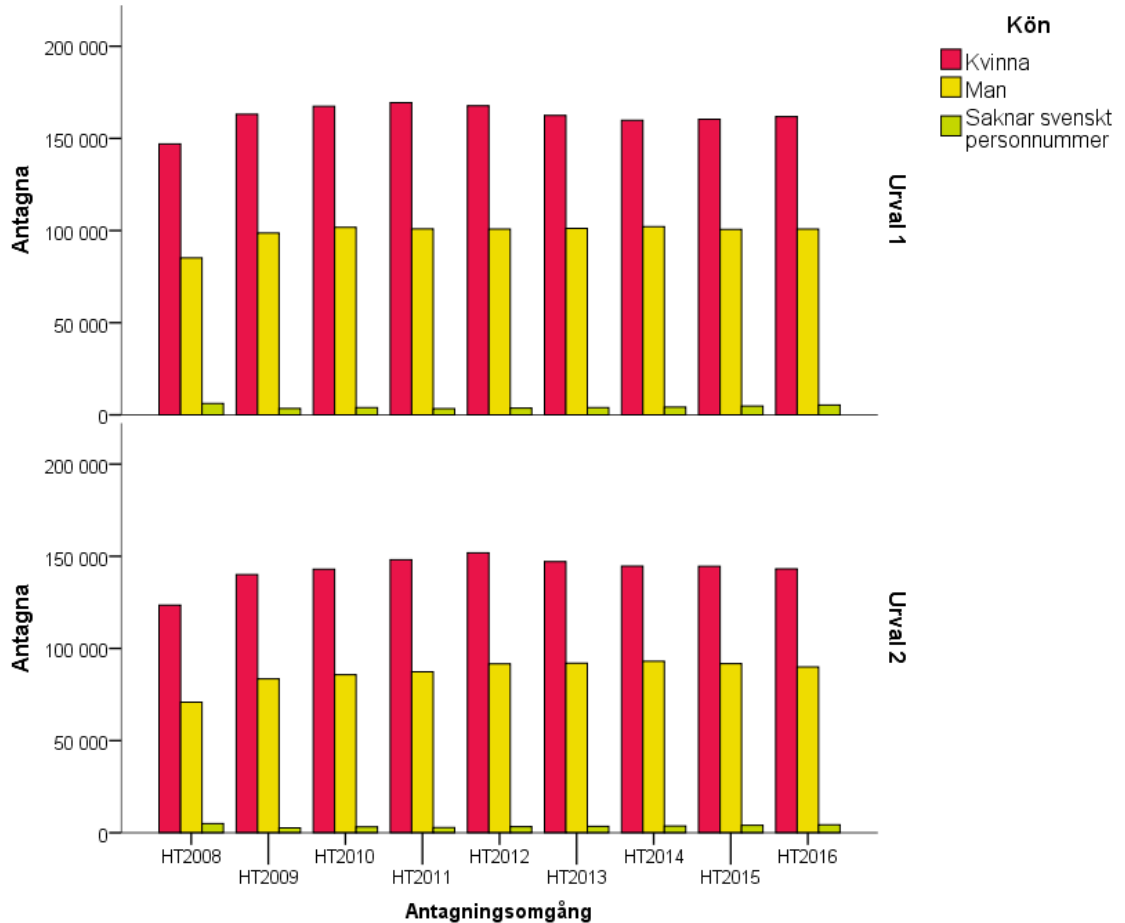
Färre behöriga sökande av båda könen

Även antalet behöriga sökande kvinnor och män med svenskt personnummer (över 98 procent av de behöriga sökande hade svenskt personnummer) har ökat från ht 2008 fram till ht 2014, men ht 2015 minskade antalet sökande av båda könen vid andra urvalet (figur 25). Minskningen har fortsatt ht 2016, kvinnor med 2,6 procent och män med 4,3 procent vid andra urvalet.

Behöriga sökande utan svenskt personnummer har däremot för femte året i rad fortsatt att öka även ht 2016 och ökningen var relativt stor (+ 5 procent vid andra urvalet) även om antalet är litet.

Antalet behöriga sökande var genomgående större vid det andra urvalet, på grund av sent inkomna anmälningar. Andelen kvinnor respektive män har varit likartad under hela tidsperioden, med omkring 63 procent kvinnor och omkring 37 procent män bland behöriga sökande vid första och andra urvalet.

Figur 26. Antal antagna i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016: Per kön.

När svenskt personnummer saknas kan kön inte utläsas.

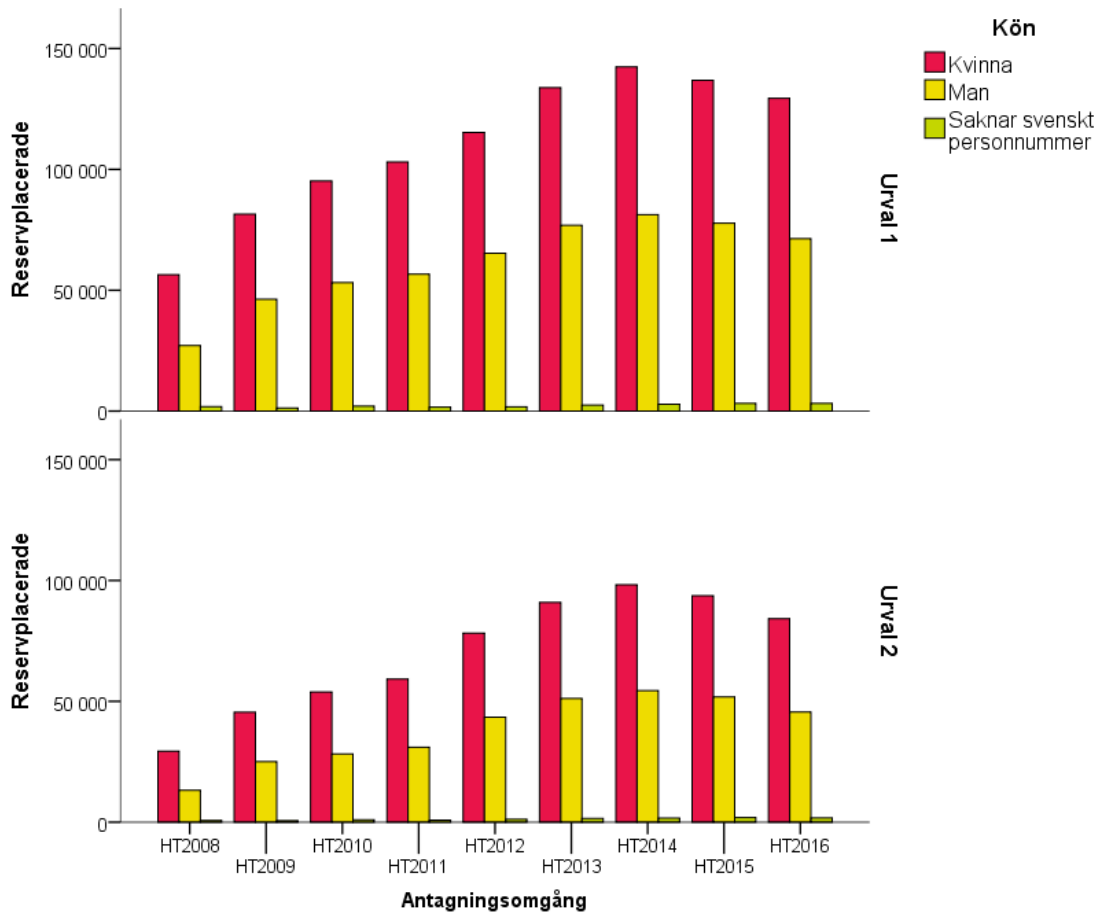
Färre antagna av båda könen

Antalet antagna skiljer sig åt mellan de olika höstterminernas antagningsomgångar (figur 26). Det totala antalet antagna efter andra urvalet var högst ht 2012, knappt 247 000. Därefter har antalet successivt minskat till drygt 237 000 ht 2016. Antalet antagna har minskat ht 2016 av båda könen, kvinnor med en procent, män med två procent.

Att antalet antagna förändras beror bland annat på att antalet studieplatser påverkas av tilldelningen av medel från regeringen, men också på att vissa utbildningar har svårt att fylla alla tillgängliga platser på grund av att antalet sökande är för få. Ytterligare andra faktorer som påverkar antalet antagna är hur lärosätena hanterar programstudenter, om studenter som är antagna till ett program behöver söka kurser de eventuellt ska läsa inom programmet eller om de får en plats med automatik och därför inte syns i antagningsstatistiken på central nivå. Det kan också handla om att det vissa år ges flera ovanliga kurser som endast några få sökande är intresserade av och andra år är det så få sökande att kurserna ställs in, vilket påverkar antalet antagna.

**Figur 27. Antal reservplacerade i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016:
Per kön.**

När svenskt personnummer saknas kan kön inte utläsas.

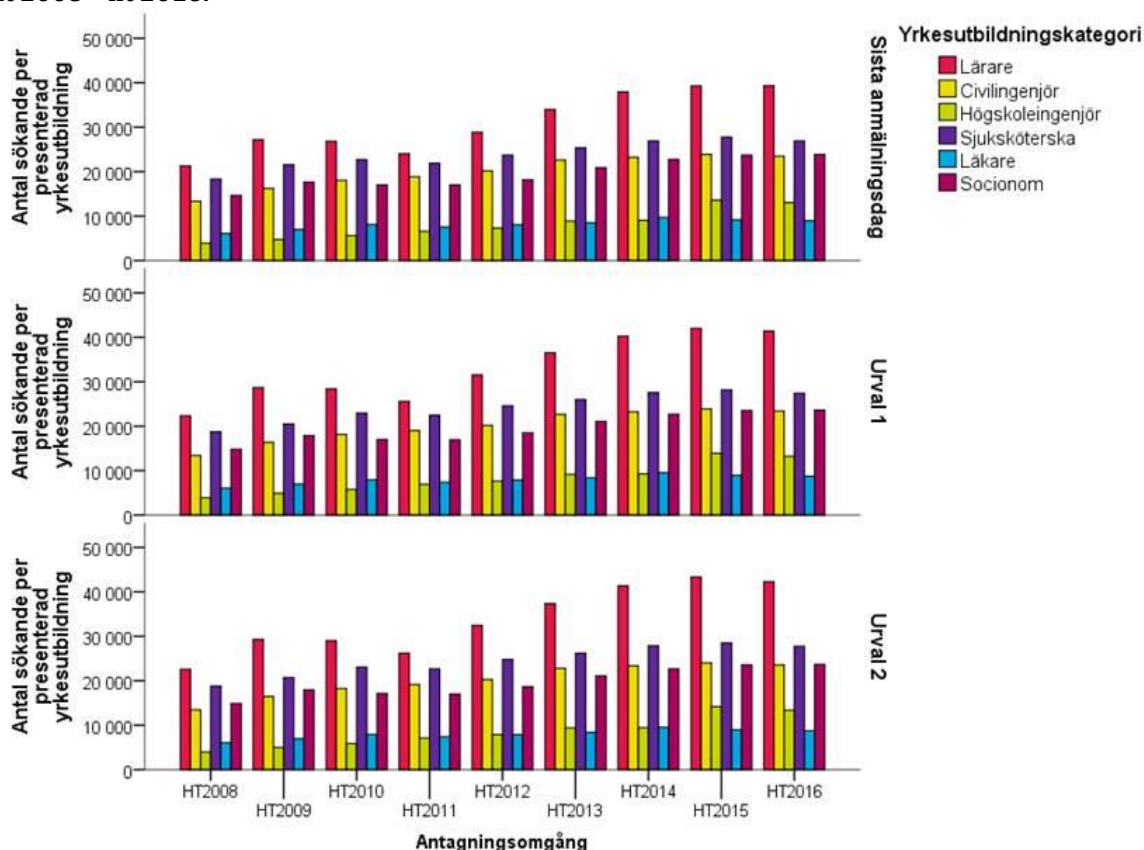
Färre reservplacerade av båda könen

Antalet reservplacerade följer utvecklingen för antalet sökande, som ökat fram till och med ht 2014, men minskat därefter (figur 27). Att antalet reservplacerade minskat ht 2016 kan ha flera orsaker, men att antalet sökande relativt sett minskat mer än antalet antagna minskat denna höst är naturligtvis en huvudorsak. Antalet reservplacerade har minskat ht 2016 av båda könen, kvinnor med 10 procent och män med 12 procent.

Utvecklingen av antalet reservplacerade kan ha flera orsaker. En huvudförklaring är att andelen antagna ökat under ht 2015 och ht 2016 och därmed att konkurrensen till högskolan minskat. I takt med att konjunkturen förbättrats under 2015 och 2016 har möjligheterna till arbete som alternativ till studier ökat, i synnerhet för ungdomar. Det har sannolikt lett till färre sökande ht 2015 och ht 2016 och i förlängningen färre reservplacerade. Intresset för olika utbildningar ser också olika ut över tid. Det kan även bero på att det är fler som söker utbildningar som är på helfart. Det blir då färre sökande som fortfarande kan stå kvar som reserv till flera alternativ. Ytterligare en orsak kan vara att de sökande anmäler sig till färre alternativ än tidigare år.

Sökande till utbildningar som leder till yrkesexamina

Figur 28. Totalt antal sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamina vid sista anmälningssdag, i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

En individ kan finnas med en gång per stapel och antagningsomgång i figuren ovan.

Fler sökande till utbildningar som leder till yrkesexamina

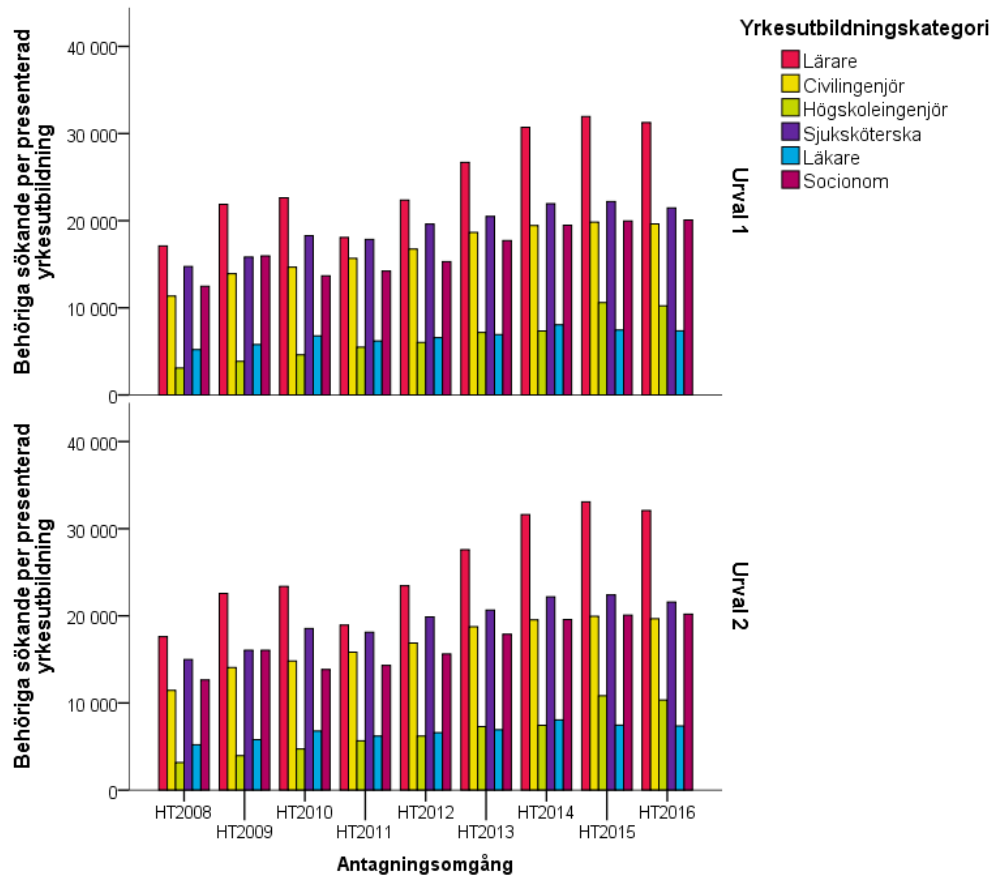
Vid genomgång under tidsperioden ht 2008 – ht 2016 av några särskilt intressanta utbildningar som leder till yrkesexamina så ser man att sökmönstren till delar skiljer sig åt (figur 28). Till samtliga presenterade utbildningar har antalet sökande ökat med nära 50 procent eller mer under tidsperioden. I andra urvalet är ökningen av sökande ht 2016 jämfört med ht 2008 påtaglig även om antalet gått ned något mellan ht 2015 och ht 2016.

Sjuksköterskeprogrammen har en stadig ökning av sökande fram till ht 2015, men minskade med tre procent till ht 2016. Det gäller också antalet sökande till lärar- och förskolläraryt utbildningar som ökat med 87 procent under perioden. Dock finns det en möjlig felkälla när det gäller kategoriseringen av lärar- och

förskollärarytbildningar i antagningssystemet³. I så fall är ökningen av antalet sökande till lärar- och förskollärarytbildningar i figuren ovan överskattad.

Antalet sökande till läkar-, sjuksköterske-, socionom- och civilingenjörutbildningar har ökat med 45, 47, 59 respektive 75 procent, från ht 2008 till ht 2016. Den procentuella ökningen jämfört med ht 2008 är dock exceptionellt störst för högskoleingenjörutbildningar. Ökningen är emellertid överdriven. Det beror på att det är betydligt fler utbildningar som kodats som högskoleingenjörutbildningar från och med ht 2015 än tidigare höstar på grund av att utbildningarnas benämning ändrats. Terminsuppgifterna före ht 2015 respektive från och med ht 2015 är därför inte helt jämförbara.

Figur 29. Antal behöriga sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamina i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

En individ kan finnas med en gång per stapel och antagningsomgång i figuren ovan.

Även antalet behöriga sökande till utbildningar som leder till yrkesexamina har ökat

Utvecklingen av antalet behöriga sökande till de redovisade utbildningar som leder till yrkesexamina (figur 29) liknar den för sökande. I det andra urvalet är

³ Hämtningen av information om lärarutbildningar ur statistikdatabasen är optimerad för 2014 års förutsättningar och det finns en risk för att utbildningar längre tillbaka i tiden inte har kommit med i analysen.

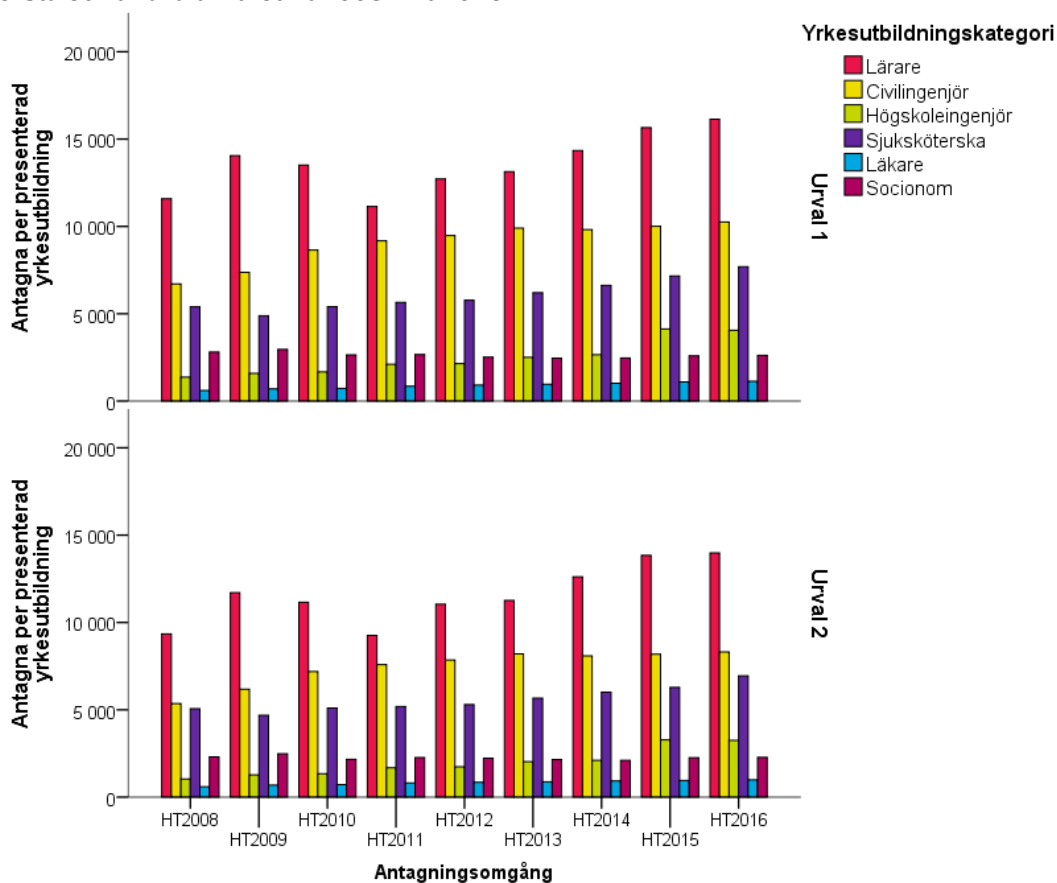
ökningen av behöriga sökande ht 2016, jämfört med ht 2008, påtaglig även om antalet gått ned något mellan ht 2015 och ht 2016.

Sjuksköterskeprogrammen har en stadig ökning av behöriga sökande fram till ht 2015, men minskade med 4 procent till ht 2016. Under hela tidsperioden har antalet sökande ökat med 44 procent. Antalet behöriga sökande till civilingenjörsutbildningar har ökat med 72 procent och till lärar- och förskollärarytbildningar med 82 procent.

När det gäller lärar- och förskollärarytbildningar finns det en risk för att ökningen i figuren ovan är överskattad, på grund av den möjliga felkällan gällande kategoriseringen av lärar- och förskollärarytbildningar i antagningssystemet som redovisats tidigare i rapporten (s.33-34).

Antalet behöriga sökande till högskoleingenjörsutbildningar har mångdubblats. Ökningen är som nämnts tidigare överdriven (se s.34). Antalet behöriga sökande till läkar- respektive socionomutbildningar har ökat med 41 respektive 60 procent, från ht 2008 till ht 2016.

Figur 30. Antal antagna till några utbildningar som leder till yrkesexamina i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

En individ kan finnas med en gång per stapel och antagningsomgång.

Mindre förändring av antalet antagna än av sökande

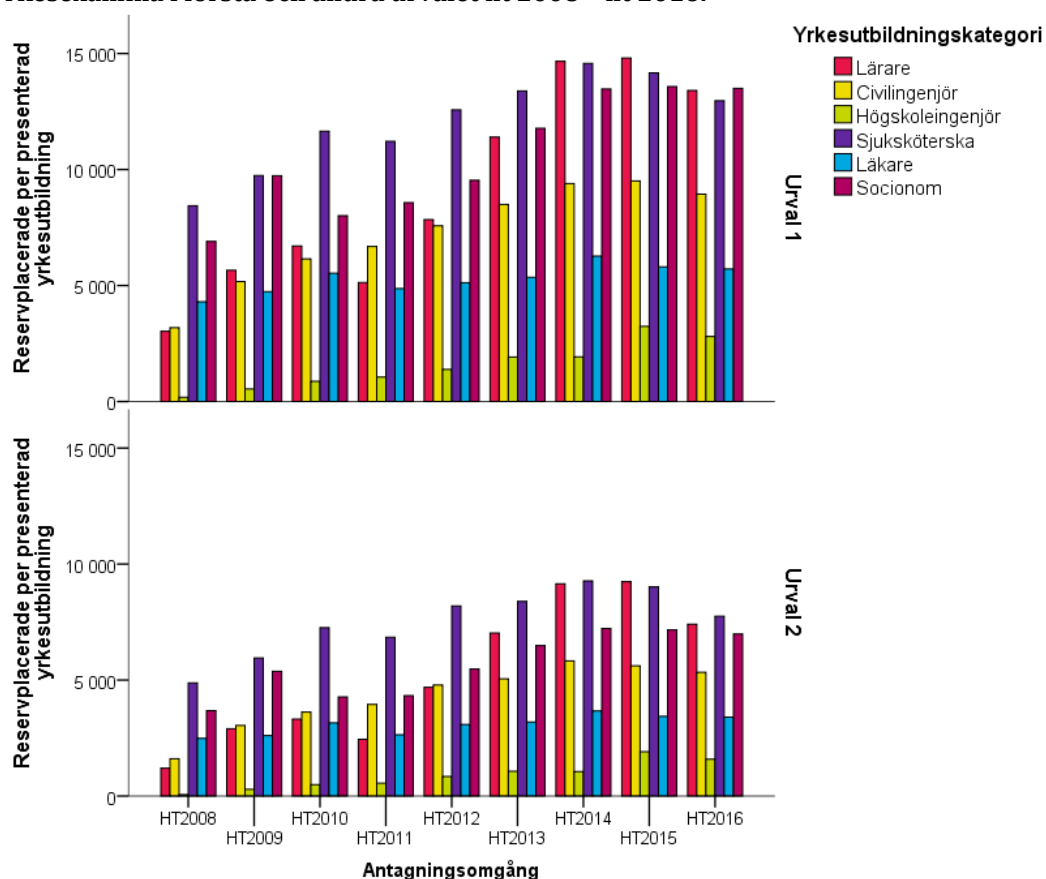
Antal antagna till de redovisade utbildningar som leder till yrkesexamina (figur 30) har inte ökat på ett liknande sätt som när det gäller sökande totalt eller behöriga sökande. Till socionomutbildningar har antalet antagna i det andra urvalet minskat med en procent från ht 2008 till ht 2016. Till övriga utbildningar har antalet antagna ökat. Ökningen till civilingenjörsutbildningar är 55 procent, sjuksköterskeutbildningar 37 procent och till högskoleingenjörer har antalet antagna mer än trefaldigats från ht 2008 till ht 2016, även om ökningen är överdriven pga. tidigare nämnda omkodning (se s.34). Antalet antagna till läkarprogrammet har också ökat under perioden, med 65 procent, och det beror dels på att Örebro universitet sedan vårterminen 2011 anordnar läkarutbildning, dels på att antalet utbildningsplatser utökats kraftigt under perioden.

Fler män antagna till lärarprogram

Till lärar- och förskollärarytbildningar har antalet antagna ökat med 50 procent, men det finns en risk för att ökningen är överskattad på grund av den möjliga felkällan gällande kategoriseringen av lärar- och förskollärarytbildningar i antagningssystemet som redovisats tidigare i rapporten (se s.33-34). Emellertid, studeras antalet antagna till de nya lärar- och förskollärarytbildningarna från ht 2011 till ht 2016, är det en tydlig uppgång av antalet antagna totalt sett. Andelen män har också ökat något bland de antagna under perioden, men kvinnodominansen är fortfarande betydande (från 26 till 28 procent män respektive från 74 till 72 procent kvinnor från ht 2011 till ht 2016).

Det har blivit fler män antagna till alla lärarprogram, såväl till mot förskollärare, grundskollärare, ämneslärare, yrkeslärare som kompletterande pedagogisk utbildning, även om andelen män bland de antagna skiljer sig åt. Vid det andra urvalet ht 2011, eller ht 2012 avseende kompletterande pedagogisk utbildning, var andelen män bland de antagna till förskollärare 8 procent, grundlärare 20 procent, kompletterande pedagogisk utbildning 38 procent, yrkeslärare 46 procent och till ämneslärare 48 procent. Fyra-fem år senare, ht 2016, var andelen män bland de antagna till yrkeslärare lägre (36 procent), densamma till förskollärare respektive ämneslärare (8 respektive 48 procent) och högre till grundlärare respektive kompletterande pedagogisk utbildning (24 respektive 47 procent). Detta kan vara ett tecken på att mäns intresse för lärarutbildningar inte minskat, utan snarare ökat något.

Figur 31. Antal reservplacerade till några utbildningar som leder till yrkesexamina i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

En individ kan finnas med en gång per stapel och antagningsomgång.

Fler reservplacerade sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamina

Antal reservplacerade till de redovisade utbildningar som leder till yrkesexamina avspeglar det ökade söktrycket och skiljer sig åt mellan de olika utbildningarna (figur 31). Antalet reservplacerade har ökat till samtliga redovisade utbildningar mellan ht 2008 och ht 2014, men minskat därefter.

I det andra urvalet har antalet reservplacerade till lärarutbildningar mer än sexfaldigats. När det gäller reservplacerade till lärar- och förskolläraryt utbildningar finns det en risk för att ökningen är något överskattad, se tidigare resonemang i rapporten om möjlig felkälla beroende på kategoriseringen av utbildningarna (se s.33-34).

Till civilingenjörsutbildningar har antalet reservplacerade mer än trefaldigats och till utbildningar till högskoleingenjör har de ökat ännu mer. Ökningen av högskoleingenjörsutbildningar är dock överdriven, pga. tidigare nämnda anledning (se s.34).

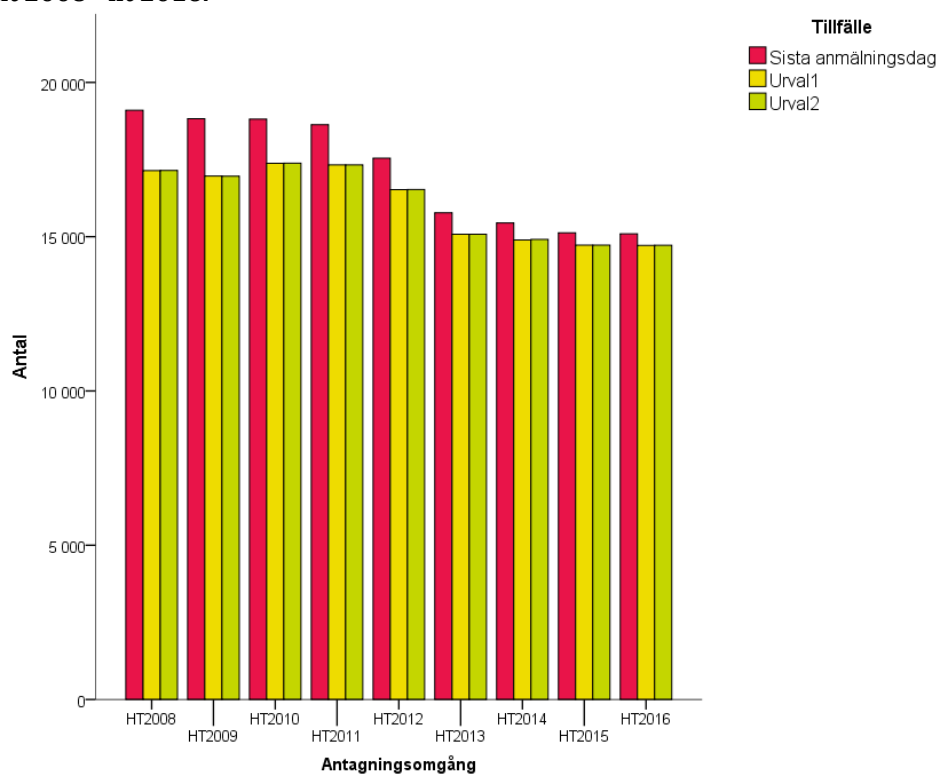
Antalet reservplacerade till läkar-, sjuksköterske- respektive socionomutbildningar har ökat med 37, 59 respektive 90 procent från ht 2008 till ht 2016.

Förändringar i utbildningsutbudet ht 2008 – ht 2016

Förändringar i utbildningsutbudet undersöks både på en generell nivå och på en mer specifik nivå, med fokus på vissa utvalda utbildningar som leder till yrkesexamina.

Antal kurser och program ht 2008 – ht 2016

Figur 32. Antal kurser vid sista anmälningdag, första och andra urvalet ht 2008 - ht 2016.

Här ingår inte inställda utbildningar.

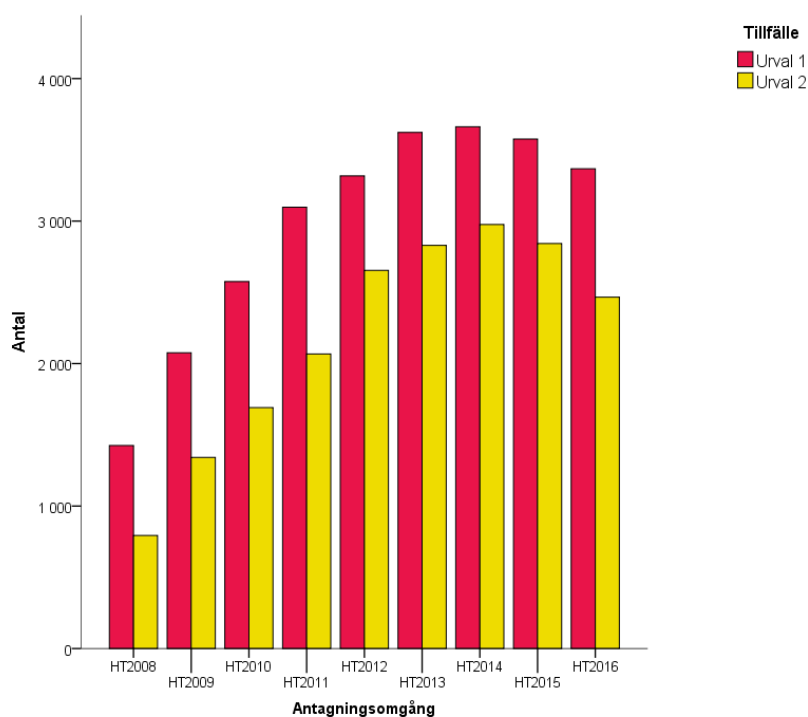
Färre kurser erbjuds

Utbudet av kurser möjliga att söka sista anmälningdag har minskat för varje termin sedan ht 2008. Av figuren ovan framgår att antalet kurser under hela perioden minskat med drygt 20 procent, där de största minskningarna inträffat mellan ht 2011 och ht 2012, respektive ht 2012 och ht 2013. Antalet kurser vid första och andra urvalet är genomgående färre än de är vid sista anmälningdag. I vissa fall är förändringen påfallande. Hösten 2008 och 2009 var till exempel antalet utbildningar 10 procent färre i första urvalet än vid sista anmälningdag. Men skillnaden har blivit mindre och mindre under perioden och hösten 2016 var minskningen mer blygsamma två procent.

Att antalet kurser blir färre närmare det första urvalet är inte konstigt. Beslutet att ge en viss kurs vid ett visst tillfälle fastställs ofta av lärosätet långt innan det är aktuellt med anmälan och mycket kan hända på vägen. Ett skäl för att besluta att inte ge en kurs är att det saknas (behöriga) sökande. Ungefär en vecka före det första urvalet ställs ett antal kurser in. Det indikerar att lärosätet har haft tid att ta emot och bedöma de ansökningar som eventuellt gjorts till utbildningen och därefter fastställt att underlaget för att ge utbildningen inte är tillräckligt.

Att det antal kurser som verkligen erbjuds har minskat under senare år har många orsaker, men beror främst på att antalet studieplatser påverkas av tilldelningen av medel från regeringen. En annan orsak kan vara att vissa utbildningar har svårt att fylla alla tillgängliga platser. Minskningarna kan också till del bero på sådana saker som att ett lärosäte kan välja att inte lägga antagningen av vissa utbildningar i antagningssystemet eller att ett lärosäte av olika skäl kan avstå från att anta till kurser under en termin.

Figur 33. Antal kurser där urval skett i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

Här ingår inte inställda utbildningar.

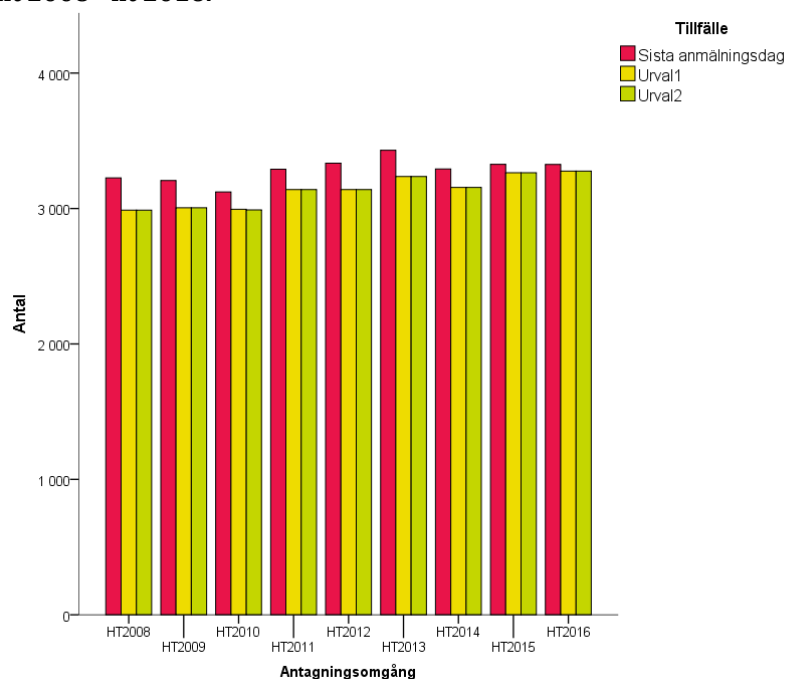
Urval till omkring 20 procent av alla kurser

Vad gäller kurser där urval skett bland sökande i tid under samma tidsperiod framträder en tydlig trend som skiljer sig från den som syns för det totala antalet kurser (figur 33). Antalet kurser där urval skett utgör en relativt liten andel av alla kurser som ges. Dock har andelen ökat från ht 2008 till ht 2014, men minskat något under senare år. Sett över hela perioden ht 2008 till ht 2016 har andelen ökat i första urvalet från 8 till 23 procent och i andra urvalet från 5 till 17 procent.

Antalet sökande har under perioden ökat i en större omfattning än antalet utbildningar där urval skett. En förklaring till skillnaden är sannolikt att anmälningarna till kurserna inte fördelas jämnt över det befintliga utbudet, varför de redan populära kurserna får en större del av kakan. Små justeringar kan göra att det efter urval kvarstår en handfull reserver under en antagningsomgång till en kurs, men att det ett år senare inte behövs urval eftersom det inte finns några reserver alls.⁴

Figur 34. Antal program vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008 - ht 2016.

Innehåller inte inställda utbildningar.

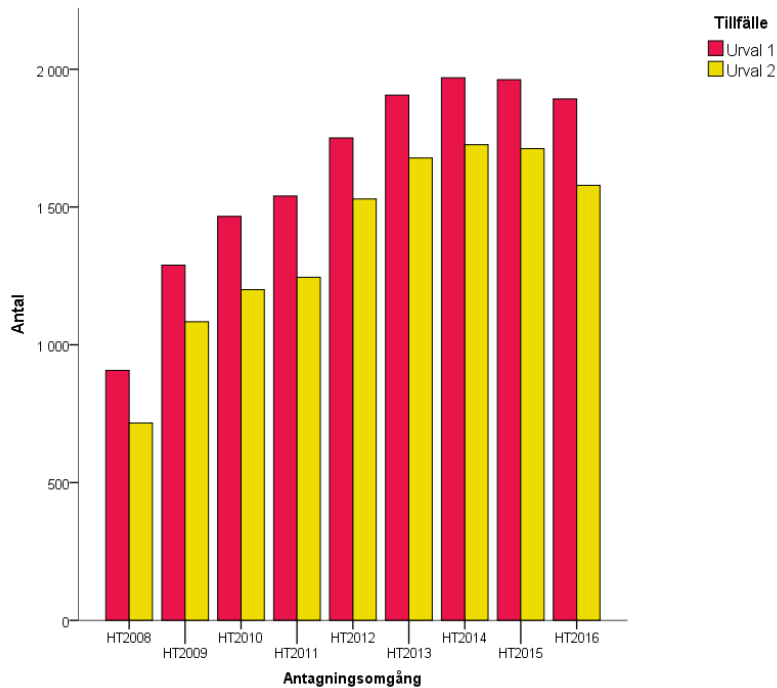
Något fler program ht 2016

Förändringar i antalet program som erbjuds uppvisar samma trend som antalet kurser som erbjuds, med den skillnaden att antalet program som erbjuds ht 2016 var knappt en procent fler än ht 2015.

Det faktiska antalet program är dock väsentligt lägre än antalet kurser. Av all utbildning som erbjuds vid första urvalet ht 2016 var 18 procent program och 82 procent kurser. Den var den högsta andelen program som erbjudits sedan ht 2008 då den var 14 procent. Utbildningsutbudet har alltså blivit mer programtungt. Av figuren ovan framgår att det var 10 procent fler program som erbjuds ht 2016 än ht 2008. Det är endast smärre förändringar under en antagningsomgång och det är endast ett fåtal program som ställs in från sista anmälningssdag till första urvalet.

⁴ Det finns exempel där samma utbildning under perioden kunnat erbjuda allt från 30 till 999 sökande plats till de 30 platser det i slutändan finns i lärosalen.

Figur 35. Antal program där urval skett i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

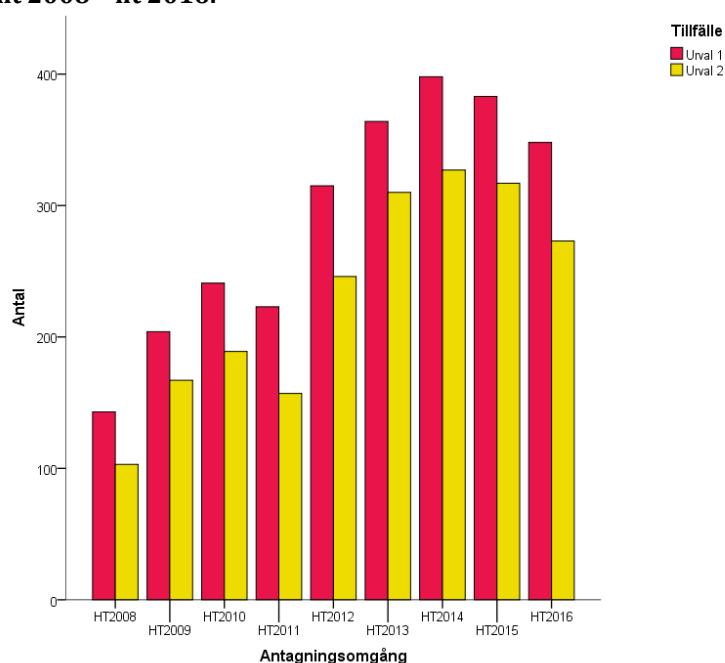
Här ingår inte inställda utbildningar.

Urval till drygt hälften av alla program

Andelen program där urval skett utgör en betydligt större andel av programutbudet än vad som är fallet med kurser där urval skett (figur 35). Andelen program där urval skett har under perioden ht 2008 – ht 2016 i det första urvalet ökat från 30 till 58 procent och i det andra urvalet från 24 till 48 procent.

Till skillnad från vad som är fallet med kurser så är lärosätena i regel mer försiktiga att erbjuda fler sökande plats än det reellt finns utrymme för (överintag). Ett erbjudande om plats på en programutbildning är ett betydligt mer långtgående åtagande än för en kurs, varför överintag till program är mindre vanligt.

Figur 36. Antal lärarprogram med konkurrens i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

Här ingår inte inställda utbildningar.

Konkurrensen till redovisade utbildningar som leder till yrkesexamina har ökat över tiden. Att antalet ökar beror främst på ett allmänt ökat intresse för att studera i högskolan, primärt på programutbildning, men också på att antalet program i vissa fall minskat under perioden. Som en följd av det kan ökningen också bero på att lärosätena agerar annorlunda i antagningssystemet vid ökat söktryck till en utbildning. En minskad benägenhet till att göra överintag och en förändrad hantering av sena anmälningar påverkar till exempel bilden av konkurrens. I somliga fall är dessutom antalet reserver så pass lågt som en eller två till utbildningen. Sannolikheten att dessa i slutändan ändå erbjuds en plats till utbildningen är därför stor.

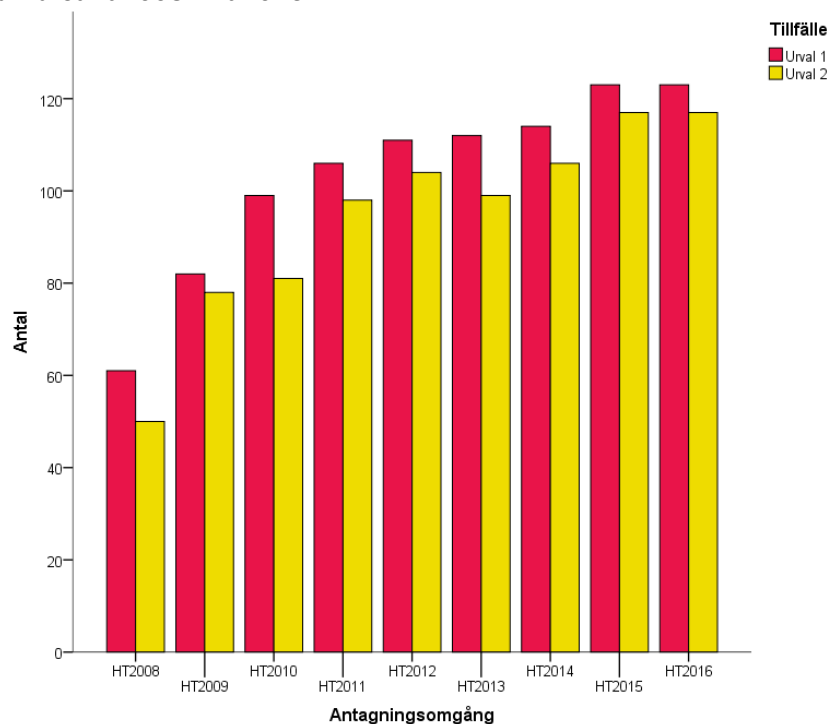
Fler lärarprogram med konkurrens

Antalet lärarprogram med konkurrens har ökat väsentligt både i första och andra urvalet från ht 2008 till ht 2014, men minskat något ht 2015 och ht 2016 (figur 36). Andelen lärarprogram med konkurrens har i första urvalet ökat från 26 till 53 procent och i andra urvalet ökat från 19 till 41 procent. En viss överskattning av förändringen av antalet lärarprogram kan befaras då en möjlig felkälla är att hämtningen av information om lärarprogrammen i databasen är optimerad för ht 2014. Det finns en risk för att några lärarprogram längre tillbaka i tiden har missats.

Att lärarprogram har blivit mer konkurrensutsatta är ett tecken på att utbildningarna blivit mer populära, vilket är positivt med tanke på den stora brist på examinerade lärare som befaras uppkomma under det närmaste decenniet. Examinerade från lärarutbildningar tillhör de examensgrupper som bland annat

Statistiska centralbyrån (SCB)⁵ och Universitetskanslersämbetet (UKÄ)⁶ bedömt ha mycket goda framtida arbetsmarknadsutsikter. Möjligen kan detta ha bidragit till att fler söker dessa utbildningar.

Figur 37. Antal civilingenjörsprogram med konkurrens i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

Här ingår inte inställda utbildningar.

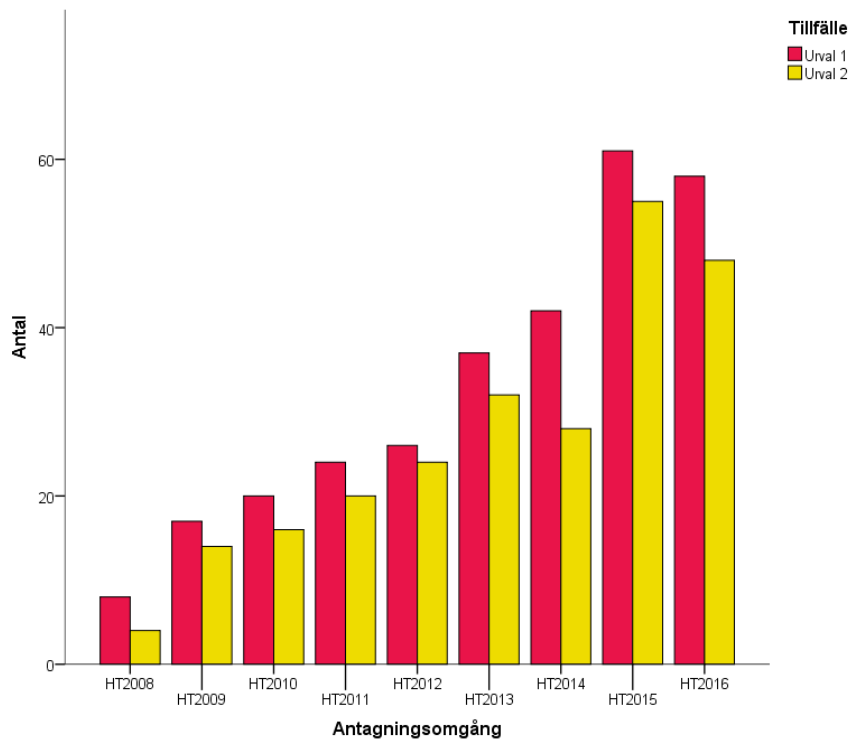
Antalet civilingenjörsprogram med konkurrens har ökat både i första och andra urvalet från ht 2008 till ht 2016 (figur 37). Andelen civilingenjörsprogram med konkurrens har i första urvalet ökat från 50 till 90 procent av alla civilingenjörsprogram och i andra urvalet ökat från 41 till 85 procent.

Att civilingenjörsprogram har blivit mer konkurrensutsatta är ett tecken på att utbildningarna blivit mer populära. Dessa utbildningar tillhör den grupp av utbildningar som SCB och UKÄ pekat ut som utbildningar med goda framtida arbetsmarknadsutsikter. För dem med civilingenjörsexamen är arbetsmarknadsutsikterna relativt goda det närmaste decenniet. Möjligen kan detta ha bidragit till att fler söker dessa utbildningar.

⁵ Statistiska centralbyrån, "Trender och prognoser 2014".

⁶ Universitetskanslersämbetet, "Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden", 2015:5 R.

Figur 38. Antal högskoleingenjörsprogram med konkurrens i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

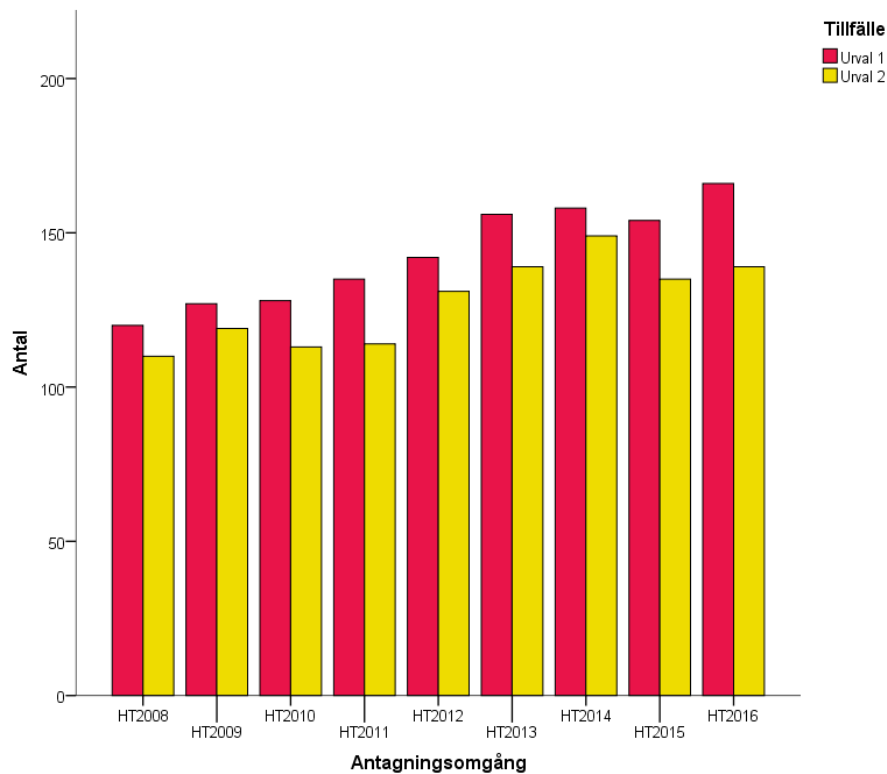

Här ingår inte inställda utbildningar.

Antalet högskoleingenjörsprogram med konkurrens har också ökat de senaste åren, men andelen program med konkurrens av samtliga högskoleingenjörsprogram är väsentligt lägre än bland civilingenjörsprogram (figur 38). Uppgifterna för ht 2015 och ht 2016 är emellertid inte helt jämförbara med tidigare års höstar på grund av att det från och med hösten 2015 är betydligt fler utbildningar som kodats som högskoleingenjörutbildningar än tidigare. Men i både första och andra urvalet var det en nedgång i antalet program med konkurrens mellan ht 2015 och ht 2016.

Under perioden ht 2008 till ht 2016 har andelen högskoleingenjörsprogram med konkurrens i första urvalet ökat från 16 till 60 procent av alla och i andra urvalet ökat från 8 till 49 procent. Att högskoleingenjörsprogram har blivit mer konkurrensutsatta är ett tecken på att utbildningarna blivit mer populära. Examinerade från dessa utbildningar har enligt SCB och UKÄ relativt goda framtida arbetsmarknadsutsikter. För dem med högskoleingenjörsexamen förväntas arbetsmarknaden vara balanserad det närmaste decenniet. Möjligen kan detta ha bidragit till att fler söker dessa utbildningar.

Figur 39. Antal sjuksköterskeprogram med konkurrens i första och andra urvalet ht 2008 - ht 2016.

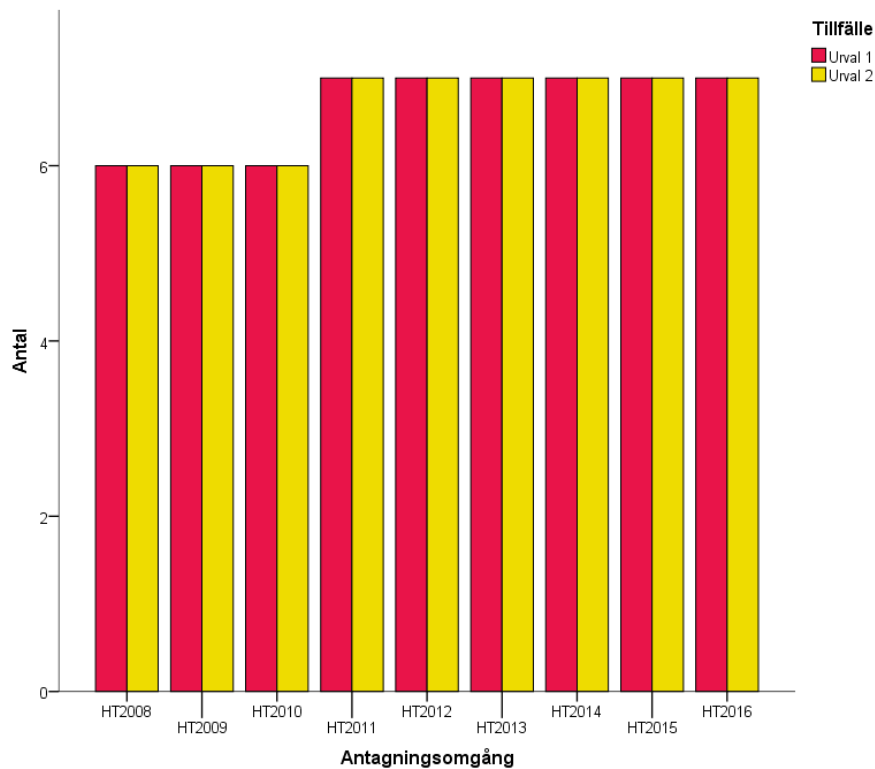

Här ingår inte inställda utbildningar.

Sjuksköterskeprogrammen har till övervägande delen haft konkurrens vid samtliga undersökta år och skillnaden mellan det första och andra urvalet har varit mellan 10 och 15 procentenheter under hela perioden (figur 39). Andelen sjuksköterskeprogram med konkurrens har varierat mellan 78 och 89 procent i det första urvalet och mellan 72 och 75 procent i det andra urvalet från ht 2008 till ht 2016.

Även sjuksköterskeutbildningar tillhör gruppen av utbildningar som pekats ut som utbildningar ledande till yrken med goda framtida arbetsmarknadsutsikter.

Figur 40. Antal läkarprogram med konkurrens i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

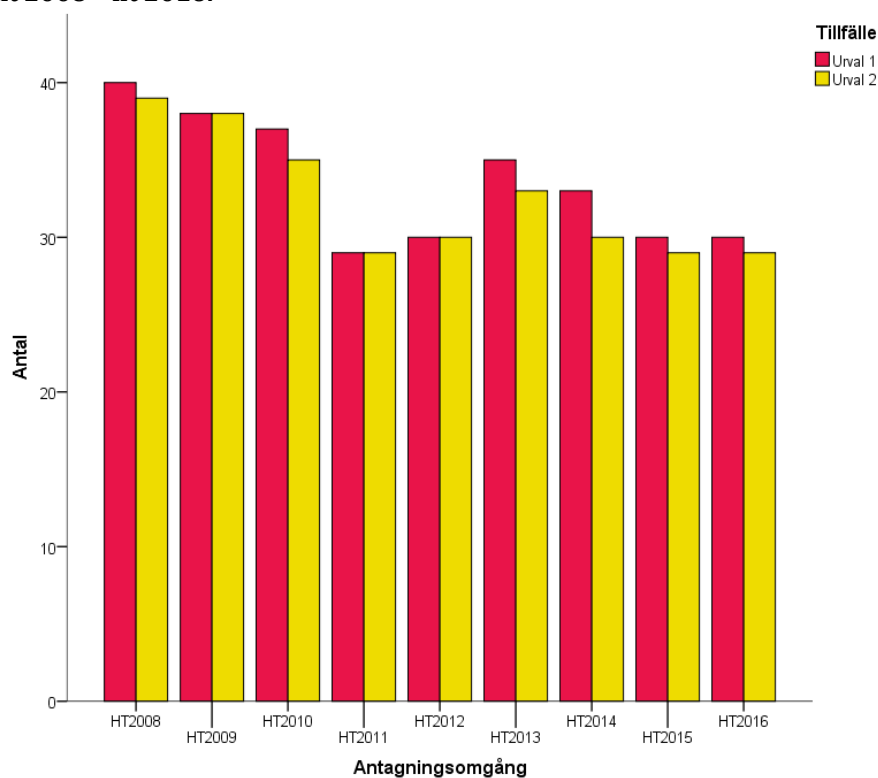

Här ingår inte inställda utbildningar.

Läkarprogrammen har haft konkurrens under hela den undersökta perioden (figur 40). Söktrycket har varit tämligen konstant, med en viss minskning under det senaste året. Det är inte ovanligt att den som söker till läkarutbildningen söker till samtliga lärosäten som erbjuder utbildningen.

Trots att läkarutbildningen byggts ut med över 50 procent sedan början av 00-talet och att Örebro universitet sedan vårterminen 2011 anordnar läkarutbildning har konkurrensen bestått. Det är ett tecken på att läkarutbildning för de sökande är en av de mest eftertraktade utbildningarna varför det krävs att den sökande har mycket höga meriter för att ha chans att bli antagen. För dem som påbörjar en läkarutbildning ht 2016 bedöms efterfrågan på arbetsmarknaden vara relativt stor det närmaste decenniet.

Figur 41. Antal socionomprogram med konkurrens i första och andra urvalet ht 2008 – ht 2016.

Här ingår inte inställda utbildningar.

Socionomprogrammen har till övervägande delen haft konkurrens under jämförelseperioden och skillnaden mellan det första och andra urvalet är marginell (figur 41). Andelen socionomprogram med konkurrens har varierat mellan 71 och 89 procent i det första urvalet och mellan 66 och 83 procent i det andra urvalet.

Att andelen program med konkurrens minskat ht 2016 kan till viss del hänga samman med att antalet socionomprogram ökat från 41 till 42 och att även antalet antagna ökat något mellan ht 2015 och ht 2016. Examinerade från socionomutbildningar tillhör emellertid gruppen examinerade som SCB och UKÄ bedömer att det kan komma att finnas ett visst överskott av på arbetsmarknaden när de som nu påbörjar utbildningen kommer ut på arbetsmarknaden.

Ungas möjligheter att antas ht 2016

Avsikten i det följande är att studera om mönstret med unga sökandes sjunkande meritvärden och förändrade möjligheter att bli antagna är desamma till höstantagningen 2016 som de var till höstarna 2013, 2014 och 2015.

Ny gymnasieskola, ny betygsskala och ny urvalsgrupp

I samband med den nya gymnasieskolan (se prop. 2008/09:199) som infördes hösten 2011 infördes en gymnasieexamen samt en ny betygsskala (A–F). Den ursprungliga tanken var att sökande till högskoleutbildning med gymnasieexamen skulle delta i urvalet i samma grupp som sökande med äldre betyg. Med en gemensam urvalsgrupp för sökande oavsett betygssystem befarades att det skulle bli svårare för eleverna med gymnasieexamen att antas, eftersom de sannolikt skulle ha svårare att nå det högsta betyget (A) då antalet steg i betygsskalan blev fler.

Mot den bakgrunden beslöt⁷ regeringen den 27 juni 2013 att behöriga sökande med gymnasieexamen ska konkurrera i den ordinarie betygsgruppen, BI, och dessutom i en ny egen urvalsgrupp, Blex. Syftet med förändringen var att sökande från den nya gymnasieskolan inte skulle missgynnas i antagningen. Beslutet gäller under en övergångsperiod om tre år för antagning till högskolan från höstterminen 2014 till vårterminen 2017. Därefter ska sökande med nya och gamla betyg ingå i samma grupp.

Unga sökande har lägre meritvärden

I en UHR-rapport⁸ publicerad hösten 2014 framkom att meritvärdena för sökande med gymnasieexamen var lägre än för dem med äldre betyg. Det medförde att de hösten 2014 inte antogs till läkarutbildning i den utsträckning som kunde förväntas, fastän den nya urvalsgruppen Blex införts. Även i en UHR-rapport⁹ publicerad våren 2015 framkom att meritvärdena för sökande med gymnasieexamen var lägre också i vårantagningen 2015 och att en lägre andel av dem antogs till högmeritutbildningar.

⁷ SFS 2013:695.

⁸ Antagning till högre utbildning höstterminen 2014. Beskrivning av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken, Universitets- och högskolerådet, ISBN 978-91-7561-008-5.

⁹ Antagning till högre utbildning vårterminen 2015. Beskrivning av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken, Universitets- och högskolerådet, ISBN 978-91-7561-015-3.

I en UHR-rapport¹⁰ publicerad hösten 2015 framkom att högst 19-åriga sökandes meritvärden hösten 2015 var ungefär desamma som hösten 2014. Men, tack vare att antalet sökande med gymnasieexamen hösten 2015 var nästan dubbelt så många som hösten 2014, hade deras möjligheter att bli antagna förbättrats. Samtidigt hade 20-åringarnas meritvärden (födda 1995) sjunkit hösten 2015 och deras möjligheter att antas till högmeritutbildningar minskat. Eftersom denna årskull också missgynnades som 19-åringar hösten 2014 kvarstod alltså den negativa effekten av att vara den första årskullen med gymnasieexamen även hösten 2015.

Mönstret för födda 1995 kvarstod även våren 2016, vilket framgår av en UHR-rapport¹¹ publicerad våren 2016. Men, hur ser det då ut med antagningsmöjligheterna hösten 2016 för sökande med gymnasieexamen till utbildningar med såväl stor konkurrens, som med lite lägre konkurrens? Som mått på konkurrens används här de sökandes meritvärden.

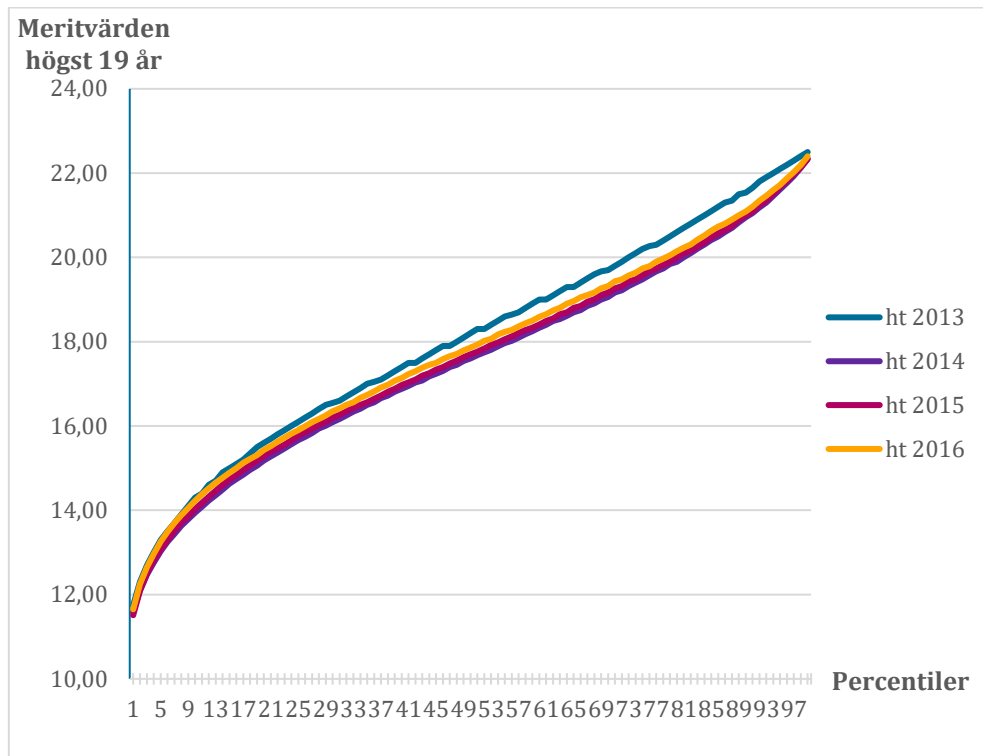
Meritvärdena ht 2016 jämfört med ht 2013 till ht 2015

Med meritvärde avses det värde den sökande konkurrerar med i respektive urvalsgrupp. I Blex och BI kan detta värde aldrig överstiga 22,50. Av tidigare UHR-rapporter framgår att meritvärdena för unga sökande med nästan uteslutande gymnasieexamen var lägre ht 2014 och ht 2015 än ht 2013, liksom att de var lägre vt 2015 och vt 2016 än vt 2014. Mönstret kvarstår när de högst 19 år gamla sökandes meritvärden till ht 2016 jämförs med ht 2013.

¹⁰ Antagning till högre utbildning höstterminen 2015. Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken, Universitets- och högskolerådet, ISBN 978-91-7561-023-8.

¹¹ Antagning till högre utbildning vårterminen 2016. Analyser av antagningsomgångar och trender i antagningsstatistiken, Universitets- och högskolerådet, ISBN 978-91-7561-030-6.

Figur 42. Fördelningen (percentiler) av meritvärden vid första urvalet bland behöriga högst 19 år gamla sökande ht 2013 till ht 2016.

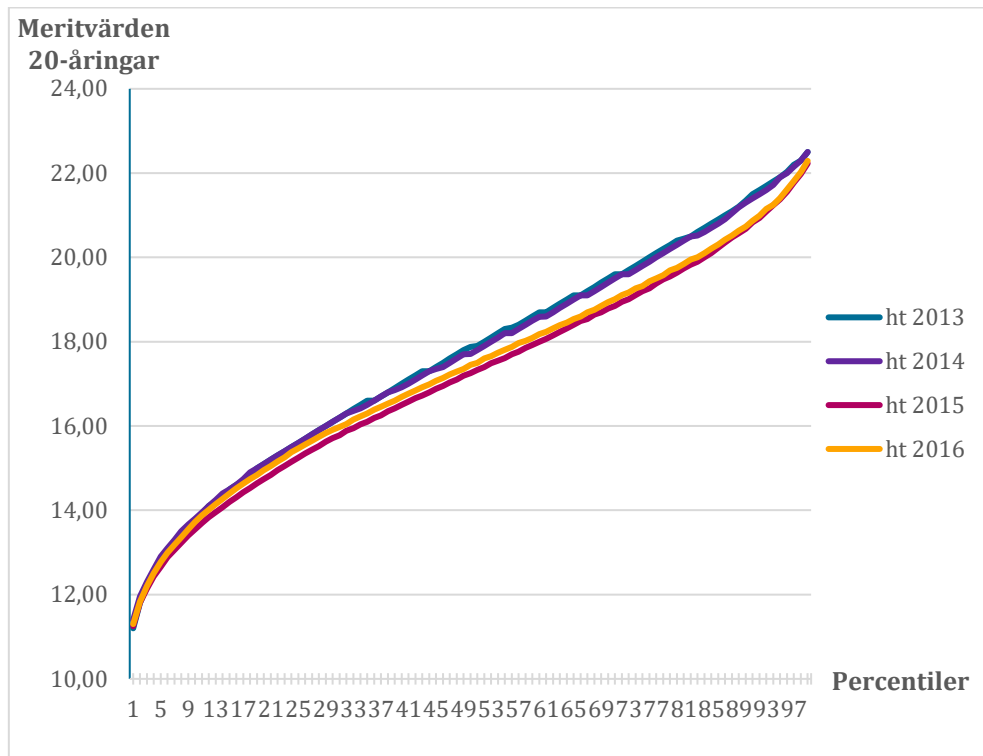
Sedan ht 2013 är det svårare för de yngsta att få höga meritvärden

Figur 42 visar att skillnaden i fördelningen av meritvärden mellan ht 2013 och ht 2014 till ht 2016 för de högst 19 år gamla sökande är påtaglig, men att fördelningen är nära nog identisk ht 2014 och ht 2015 (linjerna överlappar), men något högre ht 2016 än ht 2014 och ht 2015. Uttryckt på ett annat sätt så är det efter ht 2013 färre högst 19-åriga sökande som uppnår de högsta meritvärdena.

Att spridningen i betygen skulle öka var också en av målsättningarna med införandet av den nya betygsskalan, och det målet kan konstateras vara uppnått.

Ht 2013 var det 28 procent av de sökande 19-åringarna som hade ett meritvärde på 20,00 eller högre. Ht 2014, 2015 och 2016 är meritvärdena väsentligt lägre, då omkring 20 procent av högst 19-åriga sökande hade meritvärden på 20,00 eller högre.

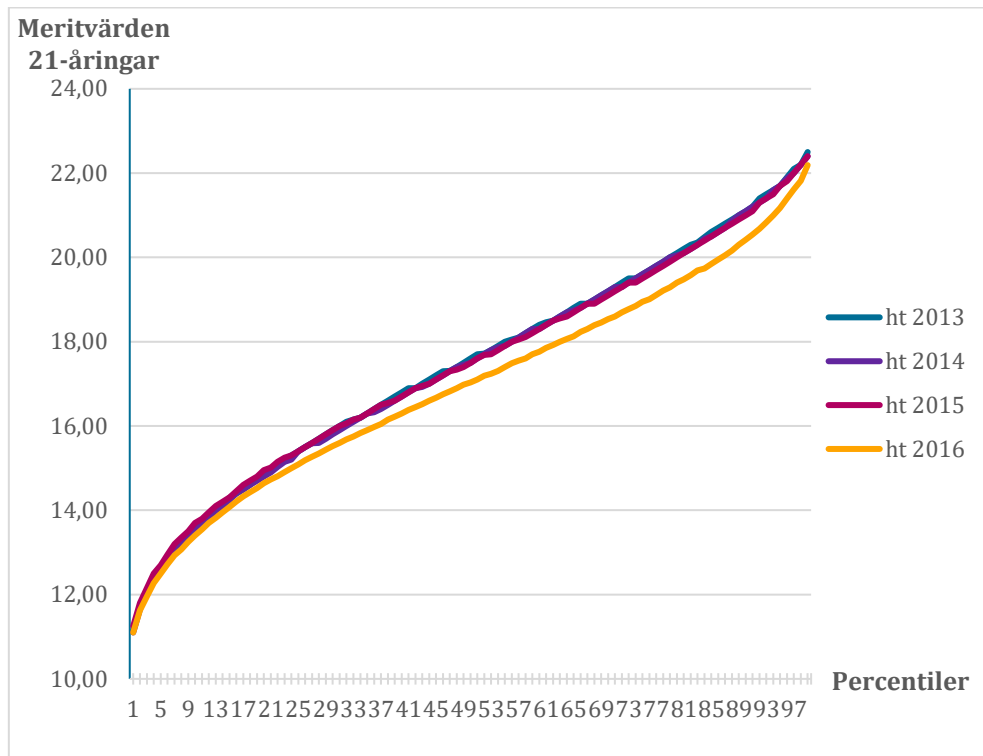
Figur 43 Fördelningen (percentiler) av meritvärden vid första urvalet bland behöriga 20-åriga sökande ht 2013 till ht 2016.

Med tiden lägre meritvärden även för något äldre sökande

Figur 43 visar att skillnaden i fördelningen av meritvärden för 20 år gamla sökande följer samma mönster som för högst 19-åriga sökande, men med ett års fördröjning. Det som följd av att ht 2015 i princip var första gången som det fanns 20 år gamla sökande med gymnasieexamen. Fördelningen är nära nog identisk ht 2013 och ht 2014, men är påtagligt lägre ht 2015 och ht 2016. Ht 2013 och ht 2014 var det mellan 24 och 25 procent av de sökande 20-åringarna som hade ett meritvärde på 20,00 eller högre. Ht 2015 och ht 2016 är meritvärdena väsentligt lägre, då hade 17 respektive 18 procent av 20-åriga sökande meritvärden på 20,00 eller högre. Det är en minskning med omkring sju procentenheter.

Figur 44. Fördelningen (percentiler) av meritvärden vid första urvalet bland behöriga 21-åriga sökande ht 2013 till ht 2016.

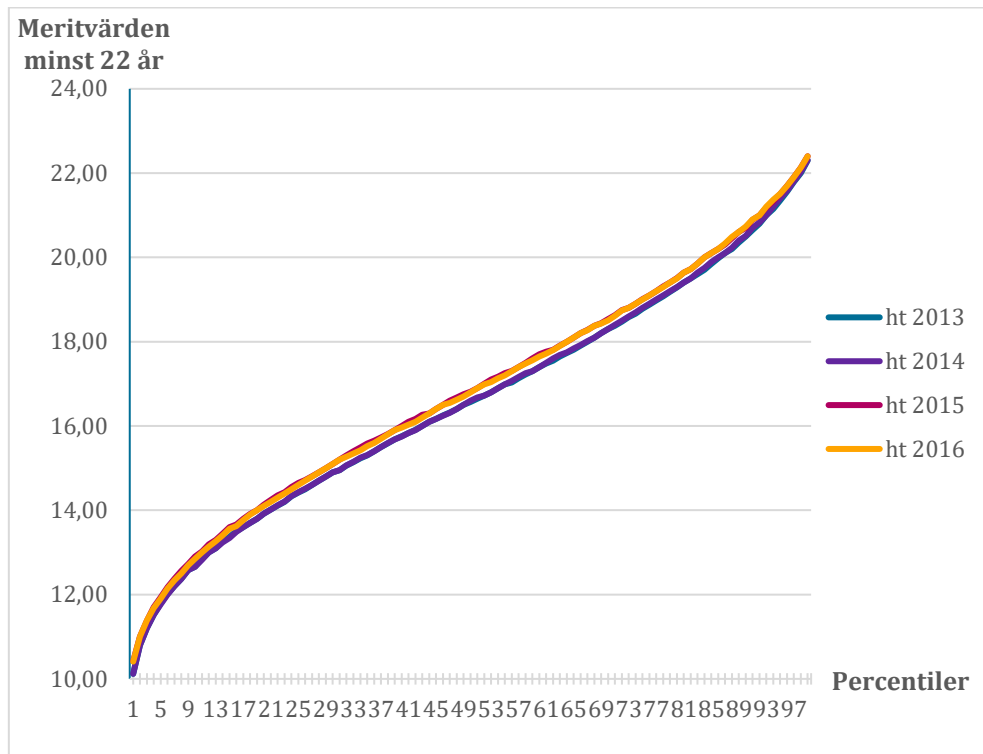

Första kullen 21-åringar med gymnasieexamen – och lägre meritvärden

Figur 44 visar att skillnaden i fördelningen av meritvärden för 21-åriga sökande följer samma mönster som för högst 19-åriga och 20-åriga sökande, men med två respektive ett års fördröjning. Det som följde av att ht 2016 i princip var första gången som det fanns 21 år gamla sökande med gymnasieexamen. Fördelningen är nära nog identisk ht 2013, 2014 och 2015, men är påtagligt lägre ht 2016. Ht 2013 till ht 2015 var det mellan 21 och 22 procent av de sökande 21-åringarna som hade ett meritvärde på 20,00 eller högre. Ht 2016 är meritvärdena väsentligt lägre, då hade 14 procent av 21-åriga sökande meritvärden på 20,00 eller högre. Det är en minskning med omkring sju procentenheter.

På sikt kommer naturligtvis meritvärdena att sjunka för än fler sökande i takt med att allt fler har betyg från den nya gymnasieskolan.

Figur 45. Fördelningen (percentiler) av meritvärden vid första urvalet bland behöriga minst 22-åriga sökande ht 2013 till ht 2016.

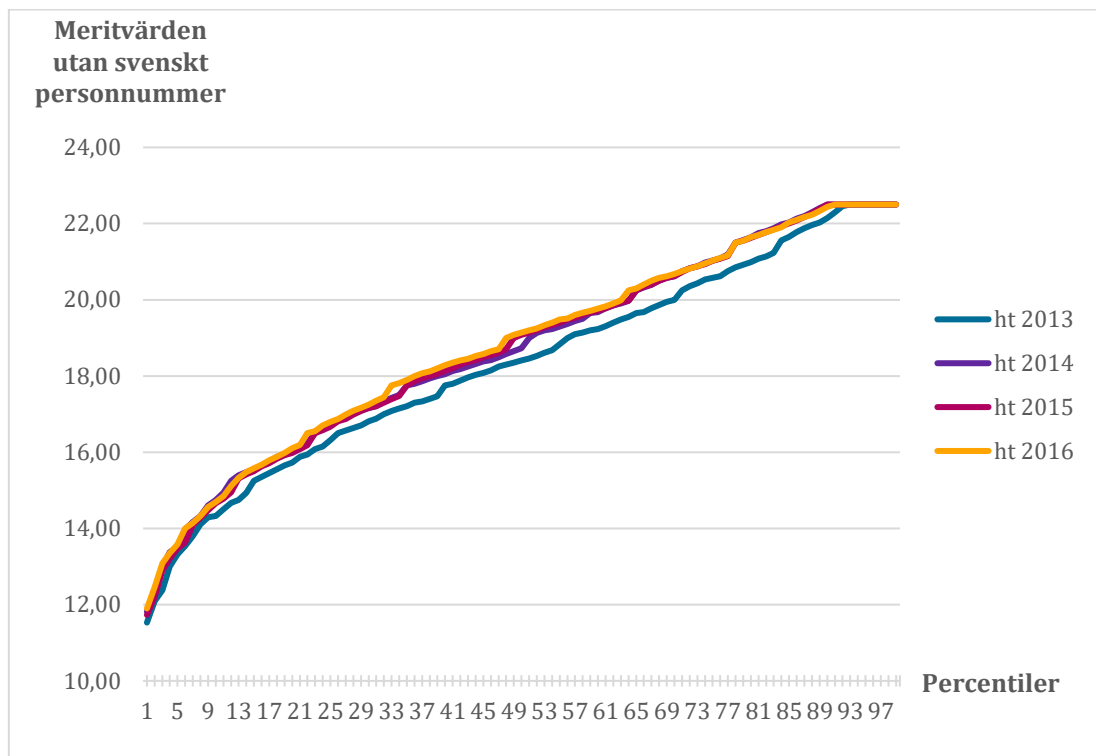
Liten ökning av meritvärdena fr.o.m. ht 2015 för minst 22 år gamla sökande

Figur 45 visar att fördelningen av meritvärden bland sökande som är minst 22 år gamla inte sjunkit alls ht 2013 till ht 2016. Det är förväntat eftersom det under perioden inte har skett några förändringar i betygssystemet som påverkar dessa sökande i någon större omfattning.

Däremot har det skett en liten, men tydlig ökning av meritvärdena fr.o.m. ht 2015 (terminerna är helt överlappande både före och efter ökningen). Det är sannolikt en effekt av att också äldre sökande, med betyg enligt kursplaner tidigare än 1992, från hösten 2015 får meritvärdeskompensation.

Ht 2013 och ht 2014 var det 14-15 procent av minst 22 år gamla sökande som hade ett meritvärde på 20,00 eller högre. Ht 2015 och ht 2016 var meritvärdena något högre, båda terminerna hade 17 procent av dem meritvärden på 20,00 eller högre. Det är en ökning med två procentenheter.

Figur 46. Fördelningen (percentiler) av meritvärden vid första urvalet bland behöriga sökande utan svenskt personnummer ht 2013 till ht 2016.

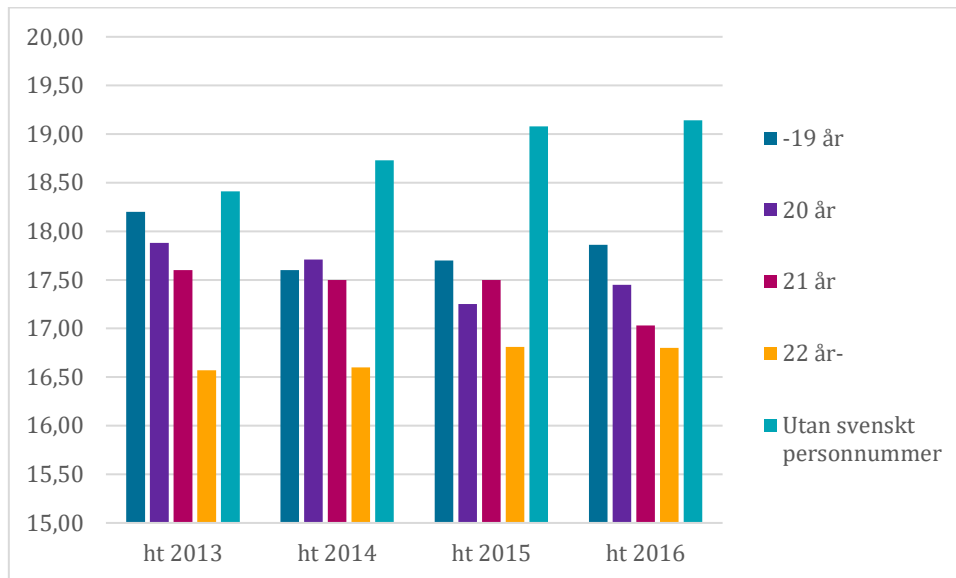

Högst meritvärden bland sökande utan svenskt personnummer

Figur 46 visar att fördelningen av meritvärden bland sökande utan svenskt personnummer (ålder okänd) ökat något för varje termin under perioden. Att fördelningen av meritvärden höjts hänger samman med att antalet sökande ökat och att dessa sökande i stor utsträckning söker till utbildningar med hög konkurrens till vilka det krävs mycket höga meritvärden för att antas. Det är således en selekterad grupp av sökande, som har höga betyg. Denna grupp sökande har de högsta meritvärdena av samtliga studerade grupper. Andelen sökande utan svenskt personnummer med meritvärde på 20,00 eller högre var 31 procent ht 2013, 36 procent ht 2014 och ht 2015 samt 37 procent ht 2016. Hela 10 procent av alla sökande utan svenskt personnummer hade det maximala meritvärdet 22,50, att jämföra med knappt 1 procent av dem med svenskt personnummer.

För att illustrera de olika gruppernas utveckling sammantaget presenteras nedan enbart de sökandes medianmeritvärde ht 2013 till ht 2016.

Figur 47. Medianmeritvärdet vid första urvalet bland behöriga sökande högst 19 år, 20 år, 21 år, 22 år och utan svenskt personnummer ht 2013–ht 2016. Notera den kapade skalan.

Större meritgap mellan sökande med respektive utan svenskt personnummer

Figur 47 visar att utvecklingen av meritvärden skiljer sig år mellan de olika sökandegrupperna. Under hela perioden har meritvärdena varit högst för de utan svenskt personnummer. Ht 2013 är meritvärdena, i de grupper med känd ålder, som sig bör högst för högst 19 år gamla sökande, eftersom de med bäst meritvärden i denna åldersgrupp ännu inte hunnit påbörja studier. Därefter faller meritvärdena med stigande ålder. Men, ht 2014 var meritvärdena högre bland 20-åringarna än bland högst 19 år gamla till följd av att meritvärdena då sjönk för högst 19 år gamla med gymnasieexamen som en effekt av de nya betygen.

Ht 2015 var ordningen återställd, då meritvärdena minskade för 20-åringarna på samma sätt som de gjorde för högst 19 år gamla ht 2014, vilket är självklart eftersom det är samma årskull (födda 1995). Ht 2016 rättar också 21-åringarna in sig i ledet, med följd att för 19-21 år gamla är ordningen i medianmeritvärden numera snarlik den som gällde ht 2013. Samtidigt har meritvärdena för minst 22 år gamla först varit oförändrade för att sedan öka något, och de har också ökat för dem utan svenskt personnummer. Sammantaget har skillnaderna i meritvärden mellan grupperna med känd ålder återgått till mönstret som gällde före ht 2014, medan skillnaden mellan åldersgrupperna och de utan svenskt personnummer ökat påtagligt under perioden.

Det konstaterade tappet i högst 19-åriga sökandes meritvärden ht 2014 innebar att de då inte stod sig lika väl i konkurrensen till utbildningar där det krävdes höga meritvärden för att antas. I figur 47 framgår att högst 19-åriga sökande ht 2015 återigen hade högre meritvärden än sökande 20 år och äldre, och då återfick 19-åringarna också sin konkurrenskraft till högmeritutbildningar.

Huruvida mönstret var detsamma ht 2016 kan vi söka svar på genom att studera hur stor andel av de sökande som antagits.

Andel antagna totalt

Tabell 3: Andel av behöriga sökande som antagits till utbildning vid urval 1 ht 2013-ht 2016, uppdelat efter ålder.

Åldersgrupp	Andel av de sökande i gruppen som antagits			
	ht 2013	ht 2014	ht 2015	ht 2016
19 år eller yngre	73%	71%	74%	77%
20 år	73%	72%	74%	78%
21 år	74%	73%	75%	79%
22 år eller äldre	72%	70%	71%	73%
Utan svenskt personnummer	75%	72%	72%	76%

Små skillnader på totalnivå över tid

Generellt sett har mellan 70 och 80 procent av behöriga sökande antagits under perioden. Det har inte varit så stora förändringar över tid i hur stor andel av samtliga behöriga sökande som antagits i första urvalet. Det är svårt att ana effekter av den nya betygsskalan på de yngstas möjligheter att antas. Av de högst 19-åriga sökande ht 2013 antogs 73 procent, ht 2014 var andelen antagna lägre men har ökat sedan dess till 77 procent ht 2016.

Att rörelserna är små hänger samman med att här ingår alla typer av utbildningar som har varierande söktryck (kurser och program inom olika ämnesområden, på hel- och deltid samt med undervisning på campus och/eller distans), som attraherar olika sökandegrupper. För att få en bättre uppfattning om antagningschanserna förändrats studeras ett antal program till vilka det krävs höga meritvärden för att bli antagen, eftersom det främst är till sådana utbildningar effekten av lägre meritvärden för de med gymnasieexamen haft störst betydelse.

Andel antagna till läkarutbildning

Tabell 4: Andel av behöriga sökande som antagits till läkarutbildning ht 2013–ht 2016, uppdelat efter ålder.

Åldersgrupp	Andel av de sökande i gruppen som antagits			
	ht 2013	ht 2014	ht 2015	ht 2016
19 år eller yngre	15 %	11 %	15 %	16 %
20 år	12 %	12 %	12 %	13 %
21 år	13 %	11 %	11 %	13 %
22 år eller äldre	14 %	13 %	15 %	14 %
Utan svenskt personnummer	23 %	38 %	43 %	37 %

Sökande utan svenskt personnummer antas i högst utsträckning

Under de senaste fyra höstterminerna har andelen antagna till läkarutbildning i skilda åldersgrupper varit relativt stabil, förutom för 19-åringarna. Ht 2013 var det 15 procent av de sökande högst 19 år gamla som antogs till läkarprogram. I samband med att de första med gymnasieexamen sökte till högskolan ht 2014 minskade andelen antagna till 11 procent, men steg därefter till 15 procent ht 2015 respektive 16 procent ht 2016. För 20-åringarna var andelarna mellan 12 och 13 procent under perioden. För 21-åringarna var andelarna mellan 11 och 13 procent. För 22 år gamla och äldre var andelen antagna mellan 13 och 15 procent. Gruppen utan svenskt personnummer är den sökandegrupp som utan jämförelse har högst andel antagna under hela perioden. Hela 23, 38, 43 respektive 37 procent av sökande utan svenskt personnummer har antagits till läkarutbildning. Denna sökandegrupp är dock liten i antal räknat.

Har högst 19 år gamla antagits i högre utsträckning än äldre sökande ht 2016?

Helt klart är att andelen antagna 19 år eller yngre ökat ht 2016, men har de ökat mer eller mindre än andra grupper? För att besvara den frågan studeras hur stor andel av de sökande som var högst 19 år eller yngre respektive hur stor andel de utgjorde av de antagna, och kvoten däremellan (tabell 5).

Ht 2016 var nära 25 procent av de sökande till läkarutbildning högst 19 år gamla, men de utgjorde nära 26 procent av de antagna. Kvoten mellan andelen antagna och andelen sökande var 1,03, vilket innebär att de då antogs i något större utsträckning än i genomsnitt av samtliga sökande till läkarutbildning (1,00). Ht 2015 utgjorde de knappt 25 procent av de sökande, men drygt 25 procent av de antagna. Kvoten mellan andelen antagna och andelen sökande var då också 1,03, vilket innebär att de ht 2016 antogs i samma utsträckning som ht 2015.

Som framgått minskade högst 19-år gamla sökandes chanser att antas påtagligt ht 2014 då de hade lägre meritvärden än äldre årskullar. Med tiden är det alltfler

sökande som har lägre meritvärden, vilket medfört att högst 19-årigas chanser att antas numera är tillbaka på samma nivåer som de var före ht 2014.

Lättare för yngre att komma in på läkarutbildning ht 2016

De yngsta sökande (upp till 21 år gamla) stod sig alltså lika bra eller bättre i konkurrensen i år jämfört med förra året. Sannolikt har detta att göra med att gruppen behöriga sökande som genererar platser till urvalsgruppen BIex är nästan 50 procent större ht 2016 (i huvudsak födda 1995-1997) som den var ht 2015 (födda 1995 och 1996) och att BIex därmed fått fler platser. Detta förhållande har gynnat yngre sökande (i huvudsak födda 1995-1997), med bättre meritvärden än minst 22 år gamla födda 1994 eller tidigare (se figur 44). Minst 22 år gamla antogs också i lägre utsträckning hösten 2016 än hösten 2015.

Den negativa effekten för 1995:orna av att vara första årskullen med gymnasieexamen förefaller nu ha klingat av. Ett tecken på det är att 21-åriga sökande till läkarutbildning ht 2016 (födda 1995) antogs i högre utsträckning ht 2016 än vad 21-åringarna gjorde ht 2015 (födda 1994).

Tabell 5: Åldersfördelning bland behöriga sökande respektive antagna till några olika program i urval 1 ht 2013–ht 2016 samt kvoten mellan andel antagna och andel sökande.

Program		Läkare				Jurister				Tandläkare			
Termin		ht-13	ht-14	ht-15	ht-16	ht-13	ht-14	ht-15	ht-16	ht-13	ht-14	ht-15	ht-16
19 år och yngre	% av sök	29%	30%	25%	25%	26%	28%	23%	23%	31%	30%	27%	26%
	Ant/Sök	1,06	0,90	1,03	1,03	1,06	0,89	0,89	1,12	0,87	0,77	0,89	1,08
20 år	% av sök	18%	17%	17%	17%	20%	18%	19%	18%	21%	19%	19%	19%
	Ant/Sök	0,85	0,98	0,81	0,85	0,99	1,21	1,03	0,99	0,67	0,80	0,79	1,06
21 år	% av sök	12%	12%	12%	11%	15%	14%	14%	13%	12%	13%	14%	14%
	Ant/Sök	0,91	0,84	0,78	0,83	0,99	1,08	1,15	0,95	0,9	0,89	0,91	0,87
22 år och äldre	% av sök	39%	39%	43%	43%	38%	39%	43%	44%	35%	36%	39%	40%
	Ant/Sök	1,03	1,02	0,99	0,94	0,93	0,90	0,95	0,91	1,30	1,24	1,14	0,89
Utan svenskt personnummer	% av sök	2%	2%	3%	4%	1%	1%	1%	2%	1%	2%	2%	2%
	Ant/Sök	1,63	3,04	2,93	2,40	2,24	3,34	2,64	2,52	2,26	3,13	2,49	2,39

Osedvanlig överrepresentation av antagna utan svenskt personnummer

Gruppen utan svenskt personnummer antogs till läkarutbildning i närmast extremt mycket högre utsträckning än någon av de andra åldersgrupperna oavsett termin.

En förklaring kan vara att sökande utan svenskt personnummer är få, men har väldigt höga betyg. Deras betyg meritvärderas dessutom i förhållande till den gamla fyrgradiga betygsskalan, vilket resulterar i att de får högre meritvärden än om meritvärderingen skett i förhållande till nya sexgradiga betygsskalan enligt Gy-11. När sökande med svenska "toppbetyg" inte i samma utsträckning konkurrerar om platserna i urvalsgruppen BI, i vilken de med utländska betyg konkurrerar, så sker en ökad antagning i gruppen utan svenskt personnummer. UHR arbetar med att anpassa meritvärderingen av utländska betyg till Gy-11 och avser att införa dessa anpassningar till antagningen hösten 2017.

Mönstret är likartat till jurist- och tandläkarutbildningar

Även för unga sökande till andra utbildningar till vilka det krävs höga meritvärden för att antas, såsom jurist- eller tandläkarutbildningar, återfinns läkarutbildningsmönstret. Antagningskvoterna för de yngsta var högre ht 2016 än ht 2015, och osedvanligt höga för dem utan svenskt personnummer.

Sammanfattningsvis

Sammantaget är det ändå tydligt att de yngsta sökandes meritvärden ht 2016 är ungefär desamma som de var ht 2015. Däremot har deras möjligheter att antas ökat ht 2016 jämfört med ht 2015 till flera utbildningar till vilka det krävs höga meritvärden för att antas.

Sannolikt har detta att göra med att gruppen behöriga sökande som genererar platser till urvalsgruppen Blex är nästan 50 procent större ht 2016 (i huvudsak födda 1995-1997) än den var ht 2015 (födda 1995 och 1996) och att urvalsgruppen Blex därmed fått fler platser. Detta förhållande har gynnat de yngre sökande, med bättre meritvärden än sökande 22 år och äldre.

Det förefaller som att den sänkande effekt Gy-11 haft på meritvärdena numera inte påverkar de yngre sökandes chanser att antas till högmeritutbildningar. Det är komplext att förutse konsekvenserna av att urvalsgruppen Blex tas bort inför hösten 2017. Men, sannolikt kommer de inte att bli så stora för de unga och deras chanser att antas. Det kan dock slå olika på olika utbildningar. Bedömningen av konsekvenserna gäller under förutsättning att meritvärderingen av sökande med utländska betyg anpassas till Gy-11. Exempelvis utgjorde sökande utan svenskt personnummer mer än hälften av de antagna till läkarutbildning i urvalsgruppen BI hösten 2016. Utan anpassning kommer sannolikt sökande med utländska betyg att hösten 2017 stå sig än starkare i konkurrensen till högmeritutbildningar.

Underlag

Underlag 1. Statistik i samband med sista ansökningsdag till höstterminen 2016 (ht 2016).

Underlag 2. Statistik i samband med urval 1 till höstterminen 2016 (ht 2016).

Underlag 3. Statistik i samband med urval 2 till höstterminen 2016 (ht 2016).

Bilaga 1: Definitioner av begrepp

Här nedan definieras begrepp som är centrala för förståelsen av den antagningsstatistik som presenteras i rapporten.

Andra urvalet

I andra urvalet ingår sena sökande och behöriga sökande enligt de svar som de lämnat på antagningsbeskedet från första urvalet. Sökande som inte lämnat svar eller som har tackat nej efter första urvalet stryks och ingår inte i det andra urvalet. I redovisningen av antalet behöriga sökande, antagna och reservplacerade i samband med det andra urvalet utgörs antalet som redovisas av det samlade antalet från både det första och det andra urvalet.

Anmälningavgift

Medborgare i länder utanför EU, EES eller Schweiz är skyldiga att betala en avgift för att få sin ansökan till högre utbildning behandlad. Ett antal undantag från kravet att betala anmälningavgift finns:

- sökande som har permanent uppehållstillstånd i Sverige,
- sökande som har tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier,
- sökande som är familjemedlem till en medborgare i en EES-stat och har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i Sverige,
- sökande som är familjemedlem till en schweizisk medborgare och har uppehållstillstånd i Sverige,
- sökande som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- sökande som har ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU/EES-land och har uppehållstillstånd i Sverige för andra skäl än studier,
- sökande som studerar inom den typ av avgiftsbefriade utbytesprogram som regeringen beslutat om,
- sökande som är registrerad student vid svenskt lärosäte när ansökan sker,
- sökande som är student vid ett utländskt lärosäte och som nu genomför en del av sin utbildning vid ett svenskt lärosäte. I dessa fall måste studierna ingå i ett utbytesavtal som innebär att det svenska lärosätet inte tar ut någon studieavgift.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagna.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till sökt utbildning benämns behöriga. Det avser både kraven för grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Förstahandssökande

Med förstahandssökande avses person som sökt viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval, det vill säga det anmälningalternativ som står först på anmälan. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar.

Första urvalet

I första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Sökande kan per antagningsomgång antas till utbildningar om max 45 högskolepoäng i nationell vårtermin, hösttermin respektive internationella kurser och om max 30 högskolepoäng för masterutbildningar. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i andra urvalet måste både den som antagits och den som blivit reservplacerad svara ja för att behålla sin plats eller reservplacering. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar i nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser på sammanlagt 210 högskolepoäng och 120 högskolepoäng i antagningsomgångarna för masterutbildningar. I nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser kan sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng stå som reserv för max 165 högskolepoäng. I masterutbildningar kan sökande som blivit antagna till 30 högskolepoäng stå som reserv för max 90 högskolepoäng.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande, där alltså söktrycket är större än antalet tillgängliga platser. Det är lärosätet som avgör i vilket läge (före urval, efter första eller andra urvalet) det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning. Antalet utbildningar med konkurrens kan därför vara högre efter andra urvalet än efter första.

Kurs

Kurs definieras som högskoleutbildning som har en avgränsad omfattning, fastställd av universitetet eller högskolan, och för vilken kursbevis ges. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående från program. En kurs är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är ett program.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar administreras av Universitets- och högskolerådet på uppdrag av lärosätena. De nationella antagningsomgångarna är nationell hösttermin (ht), nationell vårtermin (vt), nationell sommartermin (st),

antagningsomgång för masterutbildningar hösttermin (MASTER ht),
antagningsomgång för masterutbildningar vårtermin (MASTER vt),
internationella kurser hösttermin (IK ht) samt internationella kurser vårtermin
(IK vt). I MASTER ht och vt ingår master- och magisterutbildningar. I
internationella kurser ingår kurser på grundnivå och på avancerad nivå.

Obehöriga sökande

Sökande som inte uppfyller samtliga behörighetskrav till sökt utbildning benämns
obehöriga. Det kan avse både kraven för grundläggande behörighet och särskild
behörighet. I redovisningen av de sökande som är skyldiga att betala
anmälningsavgift redovisas även de som inte betalt avgiften och därmed inte fått
sin behörighet prövad eftersom de räknas som obehöriga.

Program

Ett program är en kombination av kurser som fastställs av varje lärosäte och som
kan leda till generell examen och/eller yrkesexamen inom högskoleutbildning på
grundnivå eller avancerad nivå. Vissa lärosäten har valt ett upplägg där studenter
som antas till en programutbildning inte behöver söka till de olika kurser som
ingår i programmet. Andra har valt ett upplägg där studenter som är antagna till
programmet är garanterade en plats på de kurser som ingår, men där de ändå
måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en
utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att
individerna har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I
antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista
anmälningsdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och
sökalternativ med sen anmälan. Lärosätena har möjlighet att låta sökalternativ
vara öppna för anmälan efter sista anmälningsdag. Det kan gälla något
sökalternativ eller alla. En sen anmälan avser den som anmält sig efter sista
anmälningsdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan uppstår också när
sökande kompletterar sina meriter, styrker avgiftsbefrielse eller betalar avgiften
efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehöriga i första
urvalet kan efter kompletteringar bedömas som behöriga i andra urvalet, även om
deras anmälan då räknas som sen anmälan.

Sista anmälningsdag

Den dag anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad
i tid. En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska antas är att det,
efter det att sökande som anmält sig i tid erbjudits plats, finns lediga platser till

sökalternativet. Hur många av de sökande med sena anmälningar som erbjuds plats i första eller andra urvalet framgår inte av den statistik som redovisas.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt utbildningar, oavsett om utbildningen är deras förstahandsval eller ej och oavsett om de är behöriga eller ej.

Bilaga 2: Beskrivning av data som har analyserats

Processen att anta sökande till svenska universitet och högskolor är komplex, och därmed är även statistiken komplex. Populationerna är föränderliga och mycket händer mellan exempelvis anmälan och terminsstart eller mellan andra urval och terminsstarten. De sökandes behörighet är ingen en gång för alla given egenskap. Man kan vara obehörig till sitt förstahandsval men behörig (och därmed antas till) sitt andrahandsval, och behörigheten kan – genom slutförande av behörighetsgivande utbildning – förändras över tid. Alla som söker blir inte antagna, och inte heller påbörjar alla som antas sina studier. Några som påbörjar studier har inte sökt inom ramen för antagningssystemet – det sker efteranmälningar och efterantagning till utbildningar, även långt efter terminsstart.

Statistiken över sökande och antagna i rapporten ger en bild av denna komplexa process och av inflödet i högskolan. Läsaren bör hålla i minnet att olika publikationer från olika myndigheter kan ge olika resultat beroende på frågeställningen, när statistiken hämtas och från vilken databas statistikuppgifterna hämtas.

Det som presenteras i denna rapport är baserat på data som finns i en statistikdatabas till vilken vid vissa specifika tidpunkter information förs över från antagningssystemet.

I dagsläget existerar så gott som all tänkbar information kring anmälan till svenska universitet och högskolor i antagningssystemet. Nästan alla dessa uppgifter kopieras en gång per dygn till en databas där data är sökbara via SQL-frågor i en miljö som inte stör själva arbetet med antagningarna.

Eftersom den databasen uppdateras varje dag innebär detta att det aldrig är möjligt att ta fram sökande- och antagningsstatistik på ett repeterbart sätt. Då sökandeantal och övriga uppgifter i antagningssystemet hela tiden förändras under en antagningsomgång blir det praktiskt omöjligt att från dag till dag producera siffror som är jämförbara.

Genom att etablera en arbetsrutin för att göra uttag vid fyra separata tillfällen under varje nationell antagningsomgång – med de uppgifter som anses mest relevanta för framtida uppföljning – har det gått att skapa en databas med statistiska och repeterbara siffror. Denna databas utgör underlag för den sökande- och antagningsstatistik som produceras av Universitets- och högskolerådet.

Statistikdatabasen innehåller de uppgifter som anses mest relevanta för att fungera som underlag för den officiella sökande- och antagningsstatistik som produceras via Universitets- och högskolerådet. Databasen laddas regelbundet vid

speciella tillfällen med data från antagningssystemet. Dessa tillfällen är sista ansökningsdag, första urval och andra urval. Detta sker för alla nationella antagningsomgångar. Uttag till statistikdatabasen görs vid tre tillfällen för varje antagningsomgång, vilket blir 21 gånger per år.

Informationen som finns i statistikdatabasen är utformad utifrån lärosätenas och antagningssystemets behov och är inte i första hand till för att göra statistiska bearbetningar eller presentationer, vilket innebär vissa begränsningar och påverkar vilka redovisningar som är möjliga att göra.